

Leonard Wibberley

MIŠ, KI JE RJOVELA

Komedija v dveh dejanjih

Adaptacija romana: Christopher Sergel, 1963

Prevod: Lenka Komba, Jure Srdinšek

OSEBE

Ženske:

GLORIANA DVANAJSTA	dvaindvajsetletna vladarica Velikega Fenwicka
MARY, JANE, FRAN, PAM ANN	privlačne ameriške turistke kmečko dekle iz Velikega Fenwicka, tlačilka grozdja
NORMA in HELEN	dve deklici iz Velikega Fenwicka
DVORNA DAMA	mlado dekle
GOSPA JOHNSON	tajnica državnega sekretarja Združenih držav Amerike
GOSPA WILKINS	tajnica predsednika Združenih držav Amerike
GOSPA REINER	gospodinjska pomočnica profesorja Kokintza
JILL, DEBBIE	dve pripadnici specialne vojaške enote, hčeri generala Snippeta

Moški:

TULLY BASCOM	gozdni čuvaj in pozneje višji stotnik v Velikem Fenwicku
GROF MOUNTJOY	aristokrat, vodja anti-dilutionistične stranke v Velikem Fenwicku
DAVID BENTER	ljudski mož, vodja dilutionistične stranke v Velikem Fenwicku
GOSPOD BESTON	državni sekretar Združenih držav Amerike
PROFESOR KOKINTZ	odličen jedrski fizik
ASISTENT	profesorja Kokintza
PREDSEDNIK	izvršni direktor Združenih držav Amerike
GENERAL SNIPPET	odgovoren za varnost, prvo vojaško okrožje
WILL TATUM	
ŠTIRJE VOJAKI	možje Velikega Fenwicka

PRVO DEJANJE

1. prizor: PRVI OBISKOVALCI

Luči v dvorani se zatemnijo in ko je dvorana temna, nekaj sekund tišine. Nenadoma se oglasi močno rjojenje. Takoj ko se rjojenje umiri, zaslišimo nekaj nežnih ptičjih klicev.

Pride TULLY BASCOM, zelo prijeten in umirjen mladenič. Zdi se, da gleda navzdol (z neodobravanjem) v zelo majhno žival, ki se domnevno odmika stran od njega.

TULLY *(Nagovori namišljeno bitje.) Sramotna mala miš – prestrašila si tiste gospodične! Letošnje prve obiskovalke našega nacionalnega gozda! (Preteče.) Nekega dne boš srečala mačko, ki je izgubila sluh, in to bo tvoj konec.*

Pridejo štiri ameriške turistke – JANE, MARY, FRAN in PAM – s kamerami in torbami, naloženimi z opremo.

JANE Kaj je bilo to glasno rjojenje?

MARY Nekdo je prižigal motor tovornjaka.

FRAN Ali pa je lev na prostosti.

PAM Ne bodi nora – v Evropi smo ... nekje.

TULLY *(Na stran miški.)* Bodi tiho, ti glodalec glasnoust.

JANE *(Se obotavljajoče približa Tullyju.)* Gospod – *monsieur* – *nous sommes avec American Express, mais – mais ...*

PAM *Mais nous sommes perdus.*

FRAN *(Ker TULLY začudeno gleda.)* Stavim, da smo prečkale v Italijo. Signor, cerco la via. *(TULLY osuplo odkima z glavo.)*

MARY Lahko bi bila Švica. *Ich weis nicht wo ist der Amerikanischer Express Haus? Wo ist ...*

TULLY *(Jo nežno prekine.)* Govorim angleško. *(Splošen vzdih olajšanja.)*

JANE *(Občudujoče.)* Vi Evropejci govorite toliko jezikov.

TULLY Bojim se, da jaz govorim samo angleško.

JANE Vi ste tudi turist?

TULLY Ne, ne – živim tukaj.

PAM In to je ...

TULLY Fenwick. (*Ponosno.*) Kneževina Veliki Fenwick. Naša vladarica je kneginja Gloriana – dvanajsta.

FRAN Res smo se izgubile! Zjutraj smo najele avto v Nici – kar je v Franciji.

MARY Zapustile smo avto, da bi malo opazovale ptice – ampak ...

TULLY Prišle ste na pravo mesto. Napisal sem knjigo o naših pticah. Morda ste že slišale zanj – »*Ptice selivke Velikega Fenwicka*«?

JANE Jaz še za Fenwick nisem nikoli slišala.

TULLY Ste v Velikem Fenwicku. To je naš nacionalni gozd. Jaz sem tu glavni čuvaj – Tully Bascom.

PAM Oprostite – kako lahko pridemo do ceste?

TULLY Hočete reči, da si ne želite ogledati našega gozda? Imamo raznovrstna drevesa, slap, visok šest metrov, in hrast, ki straši, saj naj bi se na njem obesil nori lovec.

MARY Tako kot v parku v Peorii, v Illinoisu.

FRAN Komaj najdemo čas za obisk glavnih znamenitosti.

TULLY Lahko vas peljem samo na kratek ogled? Ne prezrite države samo zato, ker je majhna.

PAM Kako majhna pa je?

TULLY Osem kilometrov dolga in pet kilometrov široka.

MARY Verjetno je to ena tistih davčnih oaz.

TULLY Veliki Fenwick je ustanovila skupina potujočih angleških lokostrelcev še pred odkritjem Amerike!

JANE To je zelo zanimivo, ampak ----

TULLY Veliki oče naše dežele, Sir Roger Fenwick, je prišel v Francijo z Edwardom tretjim. Ostal je tam in ustanovil svojo lastno četo, s katero si je priboril svojo kneževino. Našo zastavo so prvič izobesili leta 1370!

PAM (*Sumničavo.*) Kako pa izgleda vaša zastava?

TULLY Dvoglavi orel. Iz enega kljuna orel pravi – “yea”. In iz drugega – “nay”.

FRAN Ampak, zakaj bi kralj Francije –

TULLY – Karel Modri!

FRAN Zakaj bi pustil, da se Fenwick odcepi od Francije?

TULLY Karel Modri je nad nas poslal dve vojaški ekspediciji in obakrat smo jih porazili – zahvaljujoč moči angleških dolgih lokov.

MARY In po tem?

TULLY Sir Roger je imel izredno srečo, da je to kneževino ustanovil na izjemni lokaciji. In posledično –

PAM Kaj je tako izjemnega tukaj?

TULLY Nobenega premoga, nobenega železa, olja ali dragocenih kovin. Nobenih pristanišč ali vodnih poti.

FRAN Ni čudno, da ste ostali sami.

TULLY Poslušajte, res mi ne bi vzelo veliko časa, da vam pokažem nekaj naših avtohtonih ptic!

PAM Kako si lahko država, ki ima osem krat pet kilometrov, lasti avtohtone ptice?

TULLY Kako pa si lahko vaša vas Baltimore lasti baltimorskega kobilarja? Edino bitje, ki resnično lahko zagotavlja avtohtonost ptice, so ptice same.

JANE OK. Imate ptice. Še kaj drugega?

TULLY Odlično vino z edinstvenim vonjem. To je naš edini izvoz. Pinot Veliki Fenwick.

MARY Moramo se vrniti na cesto.

TULLY Tjale pojdite ... samo naravnost hodite.

PAM Žal mi je, da si ne moremo vzeti časa tudi za vašo državo. (*Odidejo.*)

TULLY Imamo tudi nenavadno vrsto poljske miši, zelo je majhna, kot naša država, ampak –

JANE Nasvidenje!

MARY Če boste kdaj v Peoriji... (*So že zapustile oder.*)

TULLY (*Spodbuja miško.*) No daj! Prestraši jih!

ANN (*Iz zaodrja.*) Tully! Tully Bascom!

TULLY Ja ... tukaj! (*Nejevoljen miški.*) Enkrat, ko te prosim!

Vstopi ANN, bosonogo kmečko dekle.

ANN Tully ...

TULLY Kaj je?

ANN Zaželen si na gradu.

TULLY Jaz?

ANN Gloriana je sklicala nujni sestanek tajnega sveta!

TULLY Ampak zakaj bi želeli mene?

ANN (*Skomigne.*) Verjetno je res zelo nujno.

TULLY Ko je tvoja vladarica dvaindvajsetletnica, nikoli ne veš, kaj pričakovati! Včasih sem jo pogosto videval. Zdaj pa mora biti nekaj urgentnega, da jo sploh lahko vidim.

ANN Tully ... Če bo tema sestanka slučajno proizvodnja vina, bi se lahko prosim zavzel za bolj moderne metode pridelave? To teptanje grozdja ... (*Dvigne svoje od grozdja rdeče obarvane noge.*) Tako težko je to spraviti ven, okoli hodim z vijoličnimi nogami!

V daljavi se zasliši fanfara.

TULLY (*Impresioniran.*) Res mora biti nekaj nujnega. (*Se odpravi.*) Pridi.

Ko odideta, se zasliši še ena fanfara.

2. prizor: SESTANEK TAJNEGA SVETA

Prestolna dvorana Velikega Fenwicka. Klopi na obeh straneh prestola. Vstopita GROF MOUNTJOY in DAVID BENTER.

BENTER Naše ljudstvo pričakuje, da bomo ukrepali.

MOUNTJOY Naše ljudstvo bi moralo ta vprašanja prepustiti plemstvu.

BENTER Ti je naša ustava spet zoprna?

MOUNTJOY Pravim samo, da je škoda, da mora dvanajsti Grof Mountjoy o politiki razpravljati z (*Pokaže na Benterja.*) "gospodom" Benterjem ... Potomcem preprostega maloposestnika.

BENTER Maloposestnika, ki je spremljal Sira Rogerja, ko je zavzel grad, v katerem zdaj stojite.

MOUNTJOY Vaši družini je to dejstvo uspelo omeniti na vsakih parlamentarnih volitvah od petnajstega stoletja dalje.

Vstopi DVORNA DAMA. Ponovno fanfara.

DVORNA DAMA Kneginja Gloriana dvanajsta.

Vstopi GLORIANA.

GLORIANA Sedite, prosim. Ta urgentni sestanek smo sklicali, da imata voditelja obeh strank možnost spregovoriti, preden sprejmemo odločitev.

MOUNTJOY Da, vaša visokost.

GLORIANA Preden smo postali vaša kneginja, smo bili omejeni na eno granatno jabolko za božič. Če nobena od vajinih strank ne zmore rešiti finančne krize, se bomo morali morda vrniti k podobnim omejitvam ... morda se bomo primorani celo popolnoma odpovedali granatnim jabolkom.

MOUNTJOY Ampak, moja gospa...

GLORIANA Prav tako bomo morali razvrednotiti fenwiški šiling, znižati plače in ukiniti vse priborjene privilegije ... skupaj z granatnimi jabolki.

BENTER Nikoli!

GLORIANA Cenimo vašo skrb. Odkar je trg za naše vino ukradel nek cenjen ponaredek, ki ga zdaj proizvajajo v Kaliforniji, nimamo več dovolj dobička za plačilo uvoza surovin. Besedo dajemo Davidu Benterju, posestniku.

BENTER Jaz pravim, dodajte malo vode v sode za fermentacijo, znižajte ceno in poskusite konkurirati ponaredku.

MOUNTJOY Razredčevalec vina! Dilutionist! Moja gospa, tisti, ki bi pinoju Veliki Fenwick dodajali vodo, bi brez zadržka iznakazili vsako umetnino. Taki bi Da Vincijev portret Gloriane šeste dali na poštno znamko in uporabili besede našega nesmrtnega pesnika, Horaca Bentshielda, da bi prodajali tartufe. Ne, ne... obstaja boljši način za zbiranje sredstev.

GLORIANA Kakšen pa?

MOUNTJOY Takšen, ki ga ubere vsaka država ... Sredstva moramo dobiti od Amerike.

BENTER Amerika ne odgovori niti na naše pritožbe.

MOUNTJOY Namesto zahtev za pravico, prošnja za denar.

GLORIANA Ne verjamem, da je še vedno tako enostavno dobiti denar od Amerike.

MOUNTJOY Počakajte, da slišite moj načrt.

GLORIANA (*Istočasno.*) Dandanašnji ni več dovolj reči, da ti grozi državni udar.

MOUNTJOY (*Istočasno.*) Rekli bomo, da nam grozi državni udar.

GLORIANA Stric.

MOUNTJOY Maoisti? Desničarski ekstremisti? Študenti?

BENTER Študenti!

GLORIANA To je vaš načrt?

MOUNTJOY Ustanovili bomo pravo stranko, uprizorili demonstracije, javno pozvali Kitajsko k podpori!

BENTER Ta plan mi ni všeč. Recimo, da po čistem naključju res prevzamejo oblast.

MOUNTJOY Tudi na to sem že pomislil. Zato sem za vodjo tega začasnega gibanja izbral preprostega, popolnoma nepolitičnega gozdarja.

Vstopi DVORNA DAMA.

GLORIANA Pa ste prepričani, da bo to varno?

MOUNTJOY Lahko presodite sami. Sem že poslal ponj.

DVORNA DAMA Vaše veličanstvo, Tully Bascom je pred vrati. Trdi, da je bil pozvan na sestanek.

GLORIANA Tully Bascom?

MOUNTJOY To je naš človek. Njegov glavni interes so ptice.

GLORIANA Vem. Ko je bil moj oče še živ, sem plezala po drevesih v nacionalnem gozdu. Za nekaj lastovk sem celo zgradila ptičjo hišico.

MOUNTJOY Če mislite, da to ni pravi človek za našo nalogo ...

GLORIANA Oh, je pravi, je.

Vstopi TULLY.

DVORNA DAMA Tully Bascom.

DVORNA DAMA odide.

TULLY Pozdravljena, Glory. (*Se popravi.*) Vaše veličanstvo.

GLORIANA Mi ... Že dolgo vas nismo videli.

TULLY Vse odkar samo sebe nazivaš z "mi".

BENTER Gospod, bodite spoštljivi.

GLORIANA Samo občasno to počnemo ... počnem.

TULLY Vedno veš, kje me lahko najdeš. Nacionalni gozd potrebuje nenehno pozornost. (*Ponosno.*) Danes, na primer, smo imeli štiri nenapovedane obiskovalce!

MOUNTJOY Njeno veličanstvo ima te dni pomembnejše delo od grajenja ptičjih hišic ...

GLORIANA Verjetno moje hišice ni več?

TULLY Zdaj je notri kolonija dolgorepih lastovk iz Sicilije. Obnovil sem jo.

GLORIANA Razlog, zakaj smo te poklicali ... bi si lahko vzel nekaj časa od svojega dela in ustanovil novo politično stranko ... komunistov?

TULLY Raje ne bi, hvala. Po mojem se njihova filozofija zlasti v kmetijskih regijah ne izide najbolje.

MOUNTJOY Ne želimo, da bi bila ta stranka uspešna. Samo videti naj bi bila uspešna.

BENTER Zato, da bi nam Američani posodili nekaj denarja.

TULLY Da bi nas reševali pred komunisti? (*Oni prikimajo, on odkima.*) To je prevara, in četudi bi bila uspešna, nas ne bi rešila. Prodali bi svojo čast. Namerno bi prevarali drug narod.

GLORIANA Tvoja načela so veličastna. Medtem pa moram jaz rešiti kneževino.

TULLY Rešiti pred čem?

GLORIANA Pred bankrotom.

TULLY Če je ne zmoreš rešiti častno, potem je ni vredno reševati.

MOUNTJOY O, ne!

GLORIANA Tully ... kaj naj naredim?

TULLY Zakaj preprosto ne dvignemo cene pinoja Veliki Fenwick? Povpraševanje po njem je veliko.

BENTER Nič več. Ameriški trgovec z vinom iz kraja, ki se imenuje Kalifornija, uporablja našo znamko s sliko našega gradu in vino prodaja po polovični ceni.

MOUNTJOY Vinu so dali ime pinot Veliki Enwick. Uničili so naše gospodarstvo.

GLORIANA Kakšna je torej častna rešitev?

TULLY Uradno pismo, v katerem zahtevamo konec tej prevari in takojšnjo odškodnino.

GLORIANA Takšna pisma smo že poslali. Vse so ignorirali.

TULLY V tem primeru ... ker so naše zahteve pravične ... jih bomo morali izterjati.

GLORIANA Kako?

TULLY Ne moremo pustiti, da nas uničijo. Če se ne odzivajo na naše pritožbe, bomo morali napovedati vojno.

BENTER Kaj?

MOUNTJOY Napovedati?

TULLY (Kima.) Ne podpiram nenadnih napadov.

GLORIANA Proti Združenim državam Amerike!?

TULLY Prepričati moramo biti, da ne bo prišlo do nesporazuma. Pošljimo jim priporočeno pošiljko z zahtevano povratnico!

GLORIANA Tully ... mi nimamo nobenega orožja, nobenih tovarn, nobenih surovin ... in samo šest tisoč prebivalcev.

TULLY Ampak imamo pa prav.

GLORIANA Nehaj biti tako lahkomišeln in pomisli na posledice.

TULLY Če se ne želijo častno pogajati, se bomo morali boriti. Ne glede na posledice.

GLORIANA Ena od posledic bo naš poraz v vojni. Če bi kaj preučeval novejšo zgodovino, bi ti bilo jasno, kaj vse so posledice poraza v vojni proti Združenim državam Amerike! Razumel bi, kaj to pomeni, razumel bi ... (*Ob novi misli se obotavlja.*) ... da zgodovina kaže ... čakaj malo, zgodovina kaže ... (*Se ustavi. Reče premišljeno.*) To moramo malo premisliti ...

MOUNTJOY Premisliti!? Ali se vam je čisto ...

GLORIANA (*Ga ustavi.*) Granatno jabolko, stric? (*Mountjoy ugrizne v sadež.*)

TULLY Če je kaj na dednosti, se boš prav odločila ... in jaz se javljam kot prvi prostovoljec.

GLORIANA (*Ugotovi.*) Morda si rešil naš problem, Tully. Prav res! Razrešen si, lahko se vrneš k svojemu delu z našo ... z mojo zahvalo.

TULLY Dobro te je bilo videti, Glory.

GLORIANA Lepo se je bilo spomniti, kakšno je bilo življenje včasih.

TULLY se pokloni in odide.

MOUNTJOY Ta mora biti nor! Popolnoma brez občutka je. Zapreti bi ga morali kot zblojenega norca!

GLORIANA Ne bi rekla. (*Mimogrede.*) Pravzaprav, verjetno bomo napovedali vojno.

MOUNTJOY Ne se šalit glede takšnih reči ...

GLORIANA (*Se smeje, ko ga prekine.*) Ne šalim se.

BENTER (*Zbegan.*) Ni potrebno poudariti, da bi v tem primeru izgubili.

GLORIANA Seveda bomo izgubili.

BENTER No? Pomislite na posledice!

GLORIANA Boriti se moramo ne glede na posledice. Gospod Bascom me je prepričal.

MOUNTJOY Nehaj s to neodgovorno neumnostjo! Te zadeve so ...

GLORIANA Preveč pomembne, da bi jih prepustili dekletu, katere glavno zanimanje so granatna jabolka? Ampak te zadeve *so* prepuščene meni, stric.

MOUNTJOY (*Obtožujoče.*) Preveč romantičnih zgodbe o vojaških genijih, ki se upirajo vsem možnostim za zmago, ste brali ...

GLORIANA Študirala sem Medičejce, Metternicha, Disraelija ... politike, ki so morali živeti po svoji pameti ... ker veliko drugega nam ne preostane, kajne?

MOUNTJOY Ne zanima me, kaj bereš! Ne morem dovoliti, da ogroziš ...

GLORIANA Če se prav spomnim svojih zgodovinskih knjig, ne obstaja veliko bolj donosnih podvigov, kot je napoved vojne proti Združenim Državam...

BENTER – Ampak, Visočanstvo –

GLORIANA ... in biti premagan.

MOUNTJOY Donosno!? Biti premagan?

GLORIANA Združene države pošiljajo hrano, stroje, denar in tehnično pomoč poražencu, še preden se posuši črnilo na dokumentih predaje.

MOUNTJOY (*Premišlja.*) Še na misel mi ni padlo! Točno to počnejo, res ...

GLORIANA Da bi preprečili uničenje gospodarstva nekdanjega nasprotnika, dajejo velikodušne kredite in vzpostavljajo najugodnejše trgovinske sporazume.

BENTER Ste prepričani?

GLORIANA Se ne spomnite, kako je bilo po drugi svetovni vojni? Kaj vse so naredili za Nemčijo in Japonsko? Zdaj njihovo gospodarstvo cveti.

MOUNTJOY Prav ima! (*Si zamišlja to utopijo.*) V ponedeljek napovemo vojno, v torek smo premagani, do petka zvečer pa je naša država rehabilitirana bolj, kot bi lahko kadarkoli upali. Moram priznati, ko ste o tem razpravljali s Tullyjem, ste me nekoliko zmedli.

BENTER Pravzaprav je bil njegov predlog dober.

MOUNTJOY Pa se tega sploh ni zavedal... Ta človek je še bolj nor, kot sem mislil.

GLORIANA (*Prikima, a s pridihom občudovanja.*) V svoji naivnosti še vedno misli, da pravica zmaga nad vsem ostalim. Tako mišljenje nam je dobro služilo v 14. stoletju, ko so nas poskušali zavzet Francozi. In tako mišljenje bomo morali privzeti tudi mi...

MOUNTJOY Ja. Prav zares.

BENTER Če bi kdo izvedel za naš pravi namen ...

MOUNTJOY Točno tako.

GLORIANA Naš naslednji korak je vojna napoved. Zaradi izrednih razmer začasno razpuščam parlament. Za naš bojni klic pa predlagam ustrezen slogan: "Naprej... ne glede na posledice!" (*Pavza.*) Pomagajta mi pri sestavi dokumentov.

3. prizor: VOJNA NAPOVED

Združene države Amerike, Washington, Bela hiša. Vstopi CHEST BESTON, državni sekretar ZDA. Nekoga išče.

G. BESTON Gospodična Johnson! Gospodična Johnson, mudi se mi!

Vstopi GDČ. JOHNSON, v roki nosi aktovko.

GDČ. JOHNSON Takoj bom, gospod! Preverila sem! Lahko greste na katerikoli let med Washingtonom in New Yorkom. Ampak zakaj pa ne greste s predsednikom na njegovo letalo?

G. BESTON Dovolj pozornosti pritegne že, ko predsednik Združenih držav sam nenadoma odleti v New York. Če gre z njim še državni sekretar... da ne omenjam generala, ki je na čelu varnostne službe za raziskovanje orožja ... mediji bi takoj vedeli, da se nekaj kuha.

GDČ. JOHNSON General Snippet je že odšel. Z vojaškim letalom.

G. BESTON Ker smo se zmenili, da gremo vsak posebej in se srečamo šele pri laboratoriju profesorja Kokintza na univerzi Kolumbija. (*Zavzdihne.*) Kako so se časi spremenili ... Nek ekscentrični fizik, ki zavrača delati kjerkoli drugje kot na univerzi Kolumbija, lahko k sebi skliče predsednika.

GDČ. JOHNSON Ampak ali ni takšnih raziskovalnih projektov za orožje ogromno?

G. BESTON Ja, ravno nad tem se pritožujejo protestniki ... Tako je vsaj pisalo na transparentu, ki ga je nosil študent, zunaj ... Slučajno sem opazil, saj me je udaril z njim. (*Stiša glas.*) Ampak, zgleda, da je ta projekt nekaj res posebnega. Profesor Kokintz je danes zjutraj ob treh ponoči predsednika klical po zasebni liniji. Vse kar je rekel, je bilo: "Končal sem s poskusom, gospod predsednik!"

GDČ. JOHNSON Mislite ... da gre za kaj hujšega od vodikove bombe?

G. BESTON Sploh se ne pogovarjajte o tem z mano! (*Pomigne gdč. Johnson, ta mu poda pripravljeno aktovko. Beston pobrska po njej.*) Aspirin, bikarbonat, tablete za uravnavanje pH in tri različne vrste pomirjeval.

GDČ. JOHNSON Bo to dovolj za predsednika?

G. BESTON Upam ... (*Brska po torbi.*) Kaj pa je ta pošta? Upam, da kaj, kar bo predsednika razvedrilo?

GDČ. JOHNSON Ah, ponovno smo prejeli enega tistih norih sporočil iz mitičnega evropskega kraljestva ... (*Se nasmehne.*) ... eno tistih z dvoglavim orlom, ki pravi "yea" in "nay".

G. BESTON (*Vzame iz torbe v rolo zavit papir. Se spomni in nasmehne.*) A, ja ... pritožbe in nato opozorilo.

GDČ. JOHNSON Tale bi lahko pozabaval predsednika. Tokrat je vojna napoved!

Pojavi se DVORNA DAMA enako rolo. Razgrne jo in bere iz nje.

DVORNA DAMA Predsedniku, kongresu in ljudstvu Združenih držav Amerike ... lep pozdrav.

GLEDE NA DEJSTVO, da je kneževina Veliki Fenwick suverena in neodvisna država že od svoje ustanovitve leta 1370 našega štetja; ter

GLEDE NA DEJSTVO, da je bila v vseh teh letih glavna podpora kneževine Veliki Fenwick proizvodnja odličnega in edinstvenega vina, svetu poznanega pod imenom Pinot Veliki Fenwick; ter

GLEDE NA DEJSTVO, da se v nekaterih vinarnah mesta San Rafael v državi Kalifornija, ki je del geografskega ozemlja Združenih držav Amerike, v velikih količinah proizvaja neplemenita imitacija tega žlahtnega vina in prodaja po polovični ceni; ter

GLEDE NA DEJSTVO, da prodaja tega lažnega izdelka ogroža preživetje neodvisne kneževine Veliki Fenwick;

naj bo ODLOČENO, da kneževina Veliki Fenwick prodajo tega vina smatra za neupravičeno, nepravilno in načrtovano izvajanje agresije proti kneževini; zatorej

naj bo ODLOČENO, da potem, ko je kneževina Veliki Fenwick sprejela vse možne ukrepe za mirno rešitev zadeve, tukaj in zdaj, in s temi dejstvi razglasa obstoj vojnega stanja med njo in Združenimi državami Amerike. (*Ponovno vdihne, preden zaključi.*) Sledijo podpisi.

G. BESTON (*Med branjem listine se je smejal. Zdaj sam na glas prebere do konca.*) Podpisi sledijo. Gloriana dvanajsta, kneginja Velikega Fenwicka. (*Se zasmehuje.*) Pa kdo si je izmislil vsa ta imena! D. Benter,

vodja Dilutionistične stranke, in Mountjoy, vodja Anti-Dilutionistične stranke.

DVORNA DAMA zvije svoj svitek.

GDČ. JOHNSON Mislite, da bo Predsednik užival v tej šali?

G. BESTON Trenutno je malo na trnih.

GDČ. JOHNSON *(Se norčuje.)* Ne vem, ali naj tole uokvirim, arhiviram ali pošljem *New Yorkerju*.

G. BESTON Po pravici povedano sem tudi jaz nekoliko na trnih.

GDČ. JOHNSON Gospod, ko pridete do Kolumbijske univerze ... bodite previdni. Študenti tam še bolj dvije protestirajo..

G. BESTON Bom poskusil, ampak nisem več tako hiter kot sem bil. *(Se odpravi.)* Upam, da študentje nocoj niso nemirni!

4. prizor: LABORATORIJ PROFESORJA KOKINTZA

New York, laboratorij na Univerzi Kolumbija. Asistent ureja zapiske, ko v laboratorij vdre profesor Kokintz, živčno hodi po svojem laboratoriju. Zunaj iz ulice je slišati študente, ki protestirajo.

KOKINTZ Zapri to. Prenehaj. Obiske dobim.
ASISTENT (*Prestrašeno.*) Študente?
KOKINTZ Ne, ne. Nič tako nepredvidenega. Pojdi malo na sprehod.
ASISTENT Profesor Kokintz ... ali vi veste, kaj se dogaja tam zunaj?
KOKINTZ (*Vedro.*) Končno jih zanima to, kar mislijo, da tukaj počnemo. Kar drhtim od navdušenja. Zato je delo tukaj tako vzpodbudno. No, pojdi zdaj.

Pride Ga. REINER, gospodinjska pomočnica.

ASISTENT (*Med tem ko odhaja.*) Pozdravljeni, Gospa Reiner. (*Odide.*)
GA. REINER Je vse v redu?
KOKINTZ Točno tako. (*Reče nečemu, kar je napisano na tabli.*)
GA. REINER Medtem ko sem pospravljala običajen nered v vaših prostorih, je prišel klic. So na poti sem. Trije.
KOKINTZ Tega ne bi smeli vedeti. Zelo radovedna gospodinjska pomočnica ste.
GA. REINER (*Mu poda majhen zavit paket.*) Vaš sendvič iz delikatese. Če pomislim, kdo vse pride ... lahko bi vzela narezek, krompirjevo solato in nekaj kislih kumaric.
KOKINTZ Ne pričakujejo ravno pogostitve. (*Ogleduje si sendvič.*) Pastrami?
GA. REINER Z ... oprostite izrazu ... rusko omako.
GEN. SNIPPET (*Glas iz zaodrja.*) Profesor Kokintz?
KOKINTZ Ja ... ja ... prosim, vstopite.

Vstopi general Snippet in dve pripadnici specialne vojaške enote.

GEN. SNIPPET General Snippet ... odgovoren za varnost. Z mano, dve predstavnici mojega osebja.

KOKINTZ Me veseli, da ste lahko prišli.

GEN. SNIPPET Oseba, ki je ravnokar odšla ... kdo je bil to?

KOKINTZ John Wayne. Kadar naju z mojim pomočnikom ne pregledujejo na varnostni kontroli, skrbiva za skupino znanstvenikov, zaradi katerih ste pravkar postali zastareli.

GEN. SNIPPET Kaj pa ... kdo je ...

KOKINTZ Gospa Reiner? Kaj vse je že videla kot moja pomočnica... če bi kadarkoli prebegnila k Rusom.. (*General Snippet se zastrmi, zgrožen.*) Ah! Hecam se! Še nikoli ni zapustila Bronxa. Je članica mojega osebja.

GA. REINER vstopi v sobo in napove predsednika.

GA. REINER Spoštovani gospod predsednik.

Vstopi PREDSEDNIK ZDA.

GEN. SNIPPET Dober dan, gospod.

PREDSEDNIK (*Profesorju.*) Me veseli, da vas ponovno vidim, profesor.

KOKINTZ Ko sem vas zjutraj klical na privatni telefon, se nisem zavedal, da je tako zgodaj.

PREDSEDNIK Naročil sem vam, da me pokličete takoj, ko boste nekaj imeli.

GEN. SNIPPET Gospod ... sem lahko vstopi kdorkoli. Naše edino varovanje je dežurni študent na hodniku.

PREDSEDNIK Profesorju Kokintzu se zdi ta atmosfera spodbudna za raziskave.

KOKINTZ Ah! Kot dokaz imam rezultate!

PREDSEDNIK General ... ti dve pripadnici specialnih enot sta vedno z vami?

Se predstavita.

JILL Moje ime je Jill.

DEBBIE Jaz sem Debbie.

PREDSEDNIK Hčeri kakšnega vplivnega senatorja? Skrbite, da imata nezahtevno nalogo?

GEN. SNIPPET Nikakor ne! Ne verjamem v kaj takega! Moji hčeri sta.

PREDSEDNIK (*Obema.*) Morda bi lahko stali *zunaj* pred vrati ... če vama ni odveč dolžnost stražark.

DEBBIE Takšna dolžnost bi bila super! Nikoli nama ne da nobene naloge.

Se odpravita stražit.

JILL Vztrajno pošiljava prošnje za premestitev.

Odideta.

KOKINTZ Sedite, prosim, da ...

DEBBIE Stoj!

G. BESTON (*Izza vrat.*) Ne bodi smešna!

Vstopi G. BESTON.

G. BESTON (*Še govori pripadnicama specialnih enot.*) Sem državni sekretar. (*Ostelim.*) Skoraj sem uspel priti, ne da bi me prepoznali.

PREDSEDNIK Nadaljujmo.

KOKINTZ Končana je. Nov računalnik, ki mi ga je posodila mornarica, je resnično pomagal. Z ostalimi bi trajalo leta. Tako pa je bil ... samo en mesec. Seveda pa sem eno leto raziskoval problem, da ga je mašina sploh lahko rešila. In ves ta čas sem moral delovati v upanju, da bo taka mašina izumljena. Ampak to je že lanski sneg. (*Pokaže na enačbo, ki jo je zasnoval.*) Tukaj je! Lepa, kaj? Masna razlika jeder je tukaj največja do sedaj.

PREDSEDNIK Masna razlika?

G. BESTON Ima to opraviti z močjo, ki se sprosti, ko se jedra cepijo?

KOKINTZ Če se bomo spustili v detajle, vas bom samo zmedel ali pa boste dobili napačen vtis.

GEN. SNIPPET Preprosto povedano ... za kaj gre?

KOKINTZ Quadium.

GEN. SNIPPET Rekli ji bodo Q-bomba.

KOKINTZ Quadium je oblika vodika, ki v vesolju ni obstajala milijardo let. Ko rečem 'oblika vodika' ... uporabljam izraz za laike.

PREDSEDNIK Če še vedno uporabljamo izraze za laike, nam enostavno razložite, kakšen je njegov specifičen učinek?

KOKINTZ Ah, saj v tem je bistvo! Quadium je verjetno element, zaradi katerega je bila zemlja najprej dolgo časa samo žareča krogla ...

G. BESTON Ampak kakšen je njegov učinek?

KOKINTZ Naj povem takole ... lahko bi rekli, da je quadium začel tiste izjemne požare! Kakorkoli že, po raziskavah sodeč quadium ne obstaja nikjer več. Ni ga najti v celotnem vesolju –

GEN. SNIPPET Zakaj pa se potem ukvarjate z njim?

KOKINTZ – razen! ... Razen v tem valju!

PREDSEDNIK To je vse?

KOKINTZ Ja. To je ves quadium, ki ga vesolje premore.

PREDSEDNIK Ampak, to je samo ... Kaj bi lahko naredil s tako majhnim ... Mislim, v praksi?

KOKINTZ Požge površino pet tisoč kvadratnih kilometrov. Morda več. Saj veste, kakšni smo znanstveniki. Ne moremo biti prepričani, če ne poskusimo.

PREDSEDNIK Pet tisoč!

KOKINTZ Zdaj ni nevaren. Popolnoma neškodljiv ... dokler ga ne namestim v posebno detonacijsko napravo.

GEN. SNIPPET Preden se začne igrati z detonatorji, ga moramo poslati na varno razdaljo.

KOKINTZ Povedal sem vam ... Kolumbije ne bom zapustil.

PREDSEDNIK Ni razloga, da bi jo. V čem je razlika. V tem primeru varne razdalje sploh ni.

KOKINTZ Povedal sem vam vse, kar morate vedeti. Zdaj pa se vračam k svojemu delu.

PREDSEDNIK Profesor ... samo, da mi bo popolnoma jasno ... dejanski učinek, če ... če ...

KOKINTZ Če bi bil kdo tako nor, da bi razstrelil quadium? Učinek? Približno tak, kot, če bi bilo sonce v stiku s površjem zemlje za eno stomilijoninko sekunde. No, zdaj pa moram nazaj k delu. Razvit detonator. (*Odide*)

GEN. SNIPPET Najbolje bo, da ostanem tukaj in organiziram začasno varovanje.

G. BESTON Raje naredite načrt za pobeg ... če se protesti zunaj nenadoma pretirano zaostrijo. V tem primeru odpeljite profesorja, pa če mu je to všeč ali ne. In quadium.

PREDSEDNIK Od zdaj naprej ne bo več nobenih staromodnih vojnih napovedi. Kdorkoli ima ... ima Q-bombo, izstreli en strel ... in je konec.

G. BESTON Gospod predsednik ... ko že govorite o vojnih napovedih ... prav smešna stvar se je zgodila. Ta napoved ... nadvse smešna ... Imela je dvoglavega orla, ki je ... (*Preneha, saj ga predsednik mrko gleda.*) No ... mogoče o tem kdaj drugič.

5. prizor: ZRAČNI NAPAD

MOUNTJOY teka naokoli in kriči.

MOUNTJOY Zračni napad! Skritje se! Zračni napad!

Pride ANN, zmedeno gleda MOUNTJOYA.

MOUNTJOY Američani so! Zračni napad izvajajo!

ANN (Zakriči navzgor.) Spravite se na koga svoje velikosti! (*Odide.*)

Prideta NORMA in HELEN.

NORMA A so prišli? Smo napadeni?

HELEN Misliš, da bodo zbombardirali grad?

MOUNTJOY Na varno! V klet!

HELEN V katero?

NORMA V katerokoli.

HELEN Ne morem se odločiti!

NORMA Pridi že ... (*Odideta.*)

MOUNTJOY Zračni napad! Prišli so! Tukaj so!

Vstopi GLORIANA, sledi ji BENTER.

BENTER Vaše visočanstvo, prosim ... pojdite v klet!

GLORIANA Ne.

BENTER Če že ne zaradi sebe, pomislite na nas! Pomislite name!

GLORIANA Nate?

BENTER Če ostanete tukaj zgoraj, kako naj grem jaz dol? In tu me lahko ubijejo!

GLORIANA Grof Mountjoy ... nehajte že.

MOUNTJOY Ampak, visočanstvo ... Zračne sile Združenih držav so že skoraj nad našimi glavami!

GLORIANA Ko bi vsaj bile. Potem bi vedeli, da vedo za nas.

BENTER Ampak lahko začnejo metati ...

GLORIANA Vse, kar lahko ta letala odmetavajo na nas, so turisti. Kar vidite, je Pan-American ... let med Parizom in Rimom.

MOUNTJOY To je nemogoče ... (*Nekaj časa strmi.*) No ... mogoče.

BENTER Seveda ... Pa tudi točen je.

MOUNTJOY Mislil sem, da bodo ukrepali, ko jim bomo napovedali vojno ... in mi bi se samo predali. To čakanje me spravlja ob živce.

BENTER Vi spravljate vse nas ob živce.

GLORIANA Morda se nismo povsem izkazali.

MOUNTJOY Kaj pa lahko naredimo, če nam ne bodo namenili niti najmanjše pozornosti?

GLORIANA Stopnujemo.

MOUNTJOY Stopnujemo!

BENTER In prav jim bo.

GLORIANA Prav zato sem se odločila. Napadli jih bomo.

BENTER Napadli ... Združene države?

GLORIANA Tako je!

MOUNTJOY Čakajte malo. Kaj takega bi jih zelo razjezilo.

GLORIANA Celo mikroskopski napad bi jih tako šokiral, da bi nad nas poslali nepredstavljivo vojaško odpravo. Tega bi jih bilo potem sram. Morda bi zato bili celo bolj radodarni kot po navadi.

BENTER Ampak, kaj pa, če jih resnično zelo razjezimo?

MOUNTJOY In recimo, da vodja tega... tega našega napada ... izda naš plan? Ko ga bodo ujeli, bodo izvlekli iz njega resnico.

GLORIANA Zato pa mora biti vodja nekdo tako iskren ... tako preprost ... da bo zares mislil, da je njegova naloga premagati Združene države.

MOUNTJOY Nihče ni tako preprost. Nikogar ne bomo našli, ki bi ...

Vstopi TULLY.

MOUNTJOY (*Ko ga zagleda.*) ... razen ...

GLORIANA Tully Bascom ... lahko poročate o napredku?

TULLY Zbral sem prostovoljce. In imam plan ... neke vrste. Ampak Glory ...

GLORIANA Tullyja Bascoma sem imenovala za visokega častnika naših ekspedicijskih sil.

MOUNTJOY Očitna izbira, vaše visočanstvo.

TULLY Saj veste, da ... Združene države vsako leto porabijo milijarde za balistične rakete, atomske podmornice, reaktivne lovce ...

GLORIANA Nisem rekla, da bo lahko.

TULLY Ampak ...

GLORIANA Če bi raje videl, da se obrnem na koga drugega ...

TULLY Ne, ne ... bom jaz! Računaj name. Če je to tisto, kar želiš, bom to naredil. Vojno bom pripeljal pred prag naših sovražnikov. Samo eno zadevo je treba rešiti.

GLORIANA Katero zadevo?

TULLY Kako bomo prišli do tja?

MOUNTJOY Izberite turistično ladjo, ki pripada neki nevtralni državi.

BENTER Tretji razred. Saj so vojaki!

TULLY In kaj naredimo ob prihodu? Gremo skozi carino in se priglasimo na uradu za imigracijo?

GLORIANA Najeli bomo manjši čoln. V Marseillu se bo kaj našlo.

TULLY Navadna marseillska ribiška ladja popolnoma ustreza mojemu načrtu.

MOUNTJOY Povejte nam, kako boste zmagali.

TULLY Situacija narekuje operacijo specialnih enot z lahkim avtomatskim orožjem. Vtihotapili se bomo v Washington D.C. ponoči ali pa pod krinko. Njihova prestolnica je polna dostojanstvenikov in najvišje od njih, ki jih bomo našli, bomo vzeli za talce ... z njimi se bomo nato umaknili nazaj na naš čoln in zahtevali resno obravnavo naše pritožbe.

MOUNTJOY Ne vem, če mi je všeč ta načrt.

GLORIANA To je čudovit načrt. Le nekaj sprememb želim narediti.

MOUNTJOY Pogovorimo se o tem najprej zasebno.

GLORIANA Ni potrebe. Namesto Washingtona z vsemi tistimi dostojanstveniki, je bolj vredna tarča njihovo največje mesto ... New York.

TULLY New York City.

GLORIANA In nobenih krink. Saj nismo tatovi. Čoln naj prikazuje barve Velikega Fenwicka in prav tako možje ... ko boste ponosno vkorakali na obalo ... sredi belega dne.

TULLY To ne dopušča veliko možnosti za presenečenje.

MOUNTJOY Dvomite o vašem visočanstvu?

GLORIANA In pa še ena stvar. Ne moremo si privoščiti avtomatskih pušk. Namesto tega se bomo zanašali na naše tradicionalno orožje.

TULLY Dolgi lok? Počakajte malo ...

MOUNTJOY Dovolj dober je bil za vaše prednike.

BENTER Je ta naloga prezahtevna za vas?

TULLY Samo, da se prepričam ... pokazati moramo barve Velikega Fenwicka, ko se izkrcamo na obali sredi belega dne in napasti New York City z loki in puščicami?

GLORIANA Tako je, Tully.

TULLY Dobro, vaša visokost. Naredili bomo vse, kar je v naši moči.

MOUNTJOY Popolnoma ste odpravili vse moje zadržke.

BENTER Kakšen strateg!

TULLY Potreboval bom navdih, Glory. Mi boš dala nekaj v podporo?

GLORIANA Seveda ... karkoli!

TULLY Tvoj šal. Tako boš z mano vsak trenutek te odprave. Nosil ga bom s ponosom!

GLORIANA O, želim, da ga nosiš. Tully ... služiti morava svoji domovini, ampak ... ljudje služijo na različne načine. Želim, da si zapomniš: ne glede na to, kako se bodo stvari razpletle, gre za Veliki Fenwick!

TULLY In za Gloriano! Potrudili se bomo!

6. prizor: NAPAD NA NEW YORK CITY

NAPOVEDOVALEC To je vaša oddaja glasbe in novic, novic in glasbe, ki se prenaša iz Empire State Buildinga v New York Cityju. Kot kaže, je nov val demonstracij na univerzi Columbia dosegel nov vrhunec. Študenti trdijo, da ministrstvo za obrambo na skrivaj vodi projekt raziskave orožja. Vodstvo univerze obtožb ni ne priznalo ne zanikalo. Medtem se protestne demonstracije stopnjujejo. Preden se vrnemo h glasbi, pa ena nenavadna novica. Čezoceanska ladja 'The United States' je poročala, da je kmalu po tem, ko je danes zjutraj zapustila newyorško пристanišče, opazila nekaj, kar je bilo videti kot majhno francosko ribiško plovilo, ki je plulo pod nenavadno in neznano zastavo. Po megafonu so njeno posadko naprosili, naj se identificira, odgovorili pa so z rafalom puščic! Ponavljam ... rafal puščic. Mene pa so skrbele te nove bombe na obzorju.

Ulica v New Yorku. TULLY vstopi s svojo "vojsko".

TULLY Stoj. Desno lice. Voljno. Možje Velikega Fenwicka ... pripeljal sem vas v osrčje sovražnikove dežele. Smo v New Yorku. Kolikor lahko razberem, je naša natančna lokacija križišče ulice Broadway in številke sto enainšestdeset.

PRVI VOJAK Sto enainšestdeset ulic!

Mimo gresta dva študenta, protestnika.

WILL (*Kima.*) In še več jih je!

TULLY Tišina v vrstah!

1. ŠTUDENT Hej, fantje ... tarča je novi laboratorij ... Laboratorij profesorja Kokintza. Povejte naprej.

2. ŠTUDENT (*Se za moment ustavi pred vojsko Velikega Fenwicka.*) Verižne srajce ... odlična ideja! (*Študenta dideta.*)

WILL Gospod Tully ... Sovražnik nas očitno ne jemlje resno. Mislim, povedal nam je za tarčo napada. In tam, kjer smo pristali ... so nam ljudje dajali cvetje ... ljudje čudaškega izgleda z dolgimi lasmi in perlicami. Najbrž so bili kakšni druidi.

TULLY Začeli nas bodo jemat resno, takoj ko ... takoj ko najdemo njihovo vojsko.

DRUGI VOJAK Namesto opozorilnih strellov bi moral ta dva kar zares ustreliti.

TRETJI VOJAK (*Se čudi nad stolpnicami. Tudi vsi ostali strmijo navzgor.*) Poglejte vse te gradove!

ČETRTE VOJAK Vsi ti gradovi, Tully ... to bo pa veliko napadanja.

TULLY Kdor je prevelik slabič, da bi služil Gloriani, se lahko ta trenutek vrne k reki in s stražo počaka na čolnu.

PETI VOJAK Rekel sem samo ... da bo veliko napadanja.

WILL Tully ... prihaja vozilo. Izgleda vojaško.

TULLY V formacijo.

WILL Vojaško vozilo.

TULLY Možje, mirno!

WILL Voznik je zagotovo vojak.

TULLY Vidva, lokostrelca! Streljajta v sprednja kolesa. Krili vaju bomo, če bo potrebno, ampak hočemo jih žive. Naprej za Fenwick!

TRETJI VOJAK Zakaj ne streljata?

WILL Njihova kolesa niso ravno najlažja tarča.

TULLY Streljaj! (*Prvi vojak ustrelj.*) Zadeli smo jih!

Po ropotu iz zaodrja, se zasliši glas GENERALA SNIPPETA.

GEN. SNIPPET Študentje zmešani! Kaj ste naredili z mojim džipom? Če ve maskare mislite, da se lahko kosate z vojsko Združenih držav, vas čaka veliko ...

TULLY (*Istočasno.*) Manjka mu spoštovanja. Odstreli mu klobuk.

DRUGI VOJAK ustrelj.

GEN. SNIPPET ... presenečenje. Hej!

WILL Prekrasen strel!

TULLY Privedite jih sem.

WILL Tako bo bolje.

TRETJI in ČETRTI VOJAK privedeta GENERALA SNIPPETA, PROFESORJA KOKINTZA in pripadnici specialnih enot JILL in DEBBIE in AMERIŠKEGA VOJAKA.

GEN. SNIPPET Vi ste manijaki! Psihopati!

JILL Ne dotikaj se me!

DEBBIE Gangsterji!

GEN. SNIPPET Dvajset let boste dobili! Trdega dela! V samici.

TULLY Zakaj?

GEN. SNIPPET Zakaj? Vmešavate se v generala vojske na aktivni dolžnosti! Skoraj ste povzročili nesrečo, ki bi vrgla v zrak ... O, sveta nebesa!

JILL Previdno ...

DEBBIE Očka ...

KOKINTZ Domnevam, da snemate film?

TULLY Pravzaprav je to začetek resnih sovražnosti proti Združenim državam Amerike. Vi ste naši prvi vojni ujetniki.

KOKINTZ Začetek sovražnosti?

GEN. SNIPPET Aha, študenti... Fantje ... protestirajte, kolikor hočete. In nasprotujte ... verjamem v svobodo govora. Ampak sovražnosti pa ne začenjate. To ni vojna!

TULLY To je vojna! Obravnavani boste v skladu z Ženevsko konvencijo.

GEN. SNIPPET Ne razumete. To je resno. Vpliva na varnost naše države. Ključno je, za ...

TULLY Varnost Združenih držav?

JILL (Zašepeta očetu.) Ničesar več ne reči!

TULLY (Presliši.) O čem?

JILL Moje ime je Jill Snippet. Moja serijska številka je 65543.

DEBBIE Moja številka je 76621.

GEN. SNIPPET Ne bodita smešni, dekleti. Poskušam prepričati te šaljivce, da gre za resno zadevo. Helikopter čaka. Profesorja moram spraviti na varno ...

TULLY General, ki spremlja profesorja ... varnost Združenih držav?

GEN. SNIPPET (*Mu vedenje Tullya postaja vedno bolj čudno.*) Vi niste študenti?

TULLY Če bi vaše vozilo trčilo, kaj bi eksplodiralo?

GEN. SNIPPET Kdo ste? Zahtevam ...

TULLY Tully Bascom, višji stotnik specialnih enot Velikega Fenwicka.

KOKINTZ Ne sledim tem zadevam. Nimam časa niti za časopise. Ste imeli razlog, da ste napovedali vojno?

PRVI VOJAK Zaradi vina.

DRUGI VOJAK Obstaja kak boljši razlog?

KOKINTZ (*Začuden.*) Zaradi vina? ... Obstaja kak boljši razlog?

TULLY Gospod, ali prenašate razstrelivo?

KOKINTZ To ... to je oprema.

GEN. SNIPPET Roke stran.

TULLY Se bojim, da bom moral ...

KOKINTZ Ne, ne ... ne dotikajte se!

TULLY Oprostite, ampak ... (*Iz razbitin jeepa vzame napravo.*)

KOKINTZ Previdno!

TULLY Vojni plen!

KOKINTZ Nežno jo držite.

TULLY Je to orožje?

GEN. SNIPPET To so ... kemikalije.

TULLY (*Se dela, da jo bo vrgel stran.*) Če so samo kemikalije ...

KOKINTZ Stoj!

GEN. SNIPPET Ne!

KOKINTZ Dobro ... Bomba je.

TULLY Pa bi rekli tako.

WILL Kakšna majhna bomba.

KOKINTZ Ta majhna bomba ... če eksplodira ... bo razneslo ves New York. Pa tudi Filadelfijo in Boston.

WILL (*Se posmehuje.*) Tudi če bi bila napolnjena s smodnikom, ne bi mogla razstreliti niti ene stavbe.

PRVI VOJAK Laže, Tully.

TULLY Mislim, da ne. Ampak zakaj bi naredili tako majhno bombo?

KOKINTZ Tako je močna, da vojna ne pride v poštev. To je orožje miru.

TULLY (*Gleda bombo. Zamišljen.*) Razumem. Veliki Fenwick je tako majhen, da bi nam prav prišlo orožje miru. (*Sprejme odločitev.*) Postrojite se. Marširali bomo nazaj do reke.

AMERIŠKI VOJAK se uspe osvoboditi. Steče stran.

GEN. SNIPPET Teci! (*Vojak uspešno pobegne.*) Uspelo mu je. Sprožil bo alarm. Zdaj ne boste ušli!

TULLY Mogoče. Medtem pa ... v vrsto.

DRUGI VOJAK (*Dregne generala Snippeteta z gorjačo.*) Hodi, zapornik.

Mimo gre PAR, ki si ogleduje znamenitosti in žveči čigumi.

KOKINTZ Prosim, pazite na bombo.

GEN. SNIPPET Ampak, saj ne morete ... (*Pogleda PAR.*) Na pomoč! Ustavite jih!

DRUGI VOJAK (*Ga spet dregne z gorjačo*) Rekel sem vam ... v vrsto.

GEN. SNIPPET Posluh ... to so tuji napadalci! Ugrabili so nas! Jaz sem general v vojski Združenih držav!

TULLY Pozor! Desno lice! (*General jim avtomatično sledi, še naprej roti neodziven par.*)

GEN. SNIPPET Peljejo nas k čolnu ... najverjetneje k reki Hudson. Telefonirajte šesto vojaško okrožje in zahtevajte ... recite, da je general Snippet ...

TULLY Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ...

GEN. SNIPPET Naredite nekaj! Državljeni ... za vašo državo gre!

TULLY Naprej, korakaj. Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ... Ena dva

GEN. SNIPPET Rotim vas ... Obupno pomembno je ... Na pomoč! Sodelujte! (*Par jih snema z mobilnimi telefoni.*)

MOŠKI Kaj pa to?

ŽENSKA Rekel si, da bo vredno priti sem.

MOŠKI (*Odhajata.*) Si vse ujela?

7. prizor: VOJAŠKA PARADA

Pisarna v Beli hiši. Zunaj je slišati ogromno vojaško parado – korakanje vojakov, hrumenje vojaških vozil in preletavanje letal in helikopterjev.

PRESEDNIK Gospa Wilkins, zaprite okna, prosim. Sliši se, kot da so paradniki vdrli direktno v Belo hišo.

GA. WILKINS Ja, gospod predsednik.

Hrup postane pridušen.

PRESEDNIK Hvala. *(Dvigne slušalko, pritiska gumb, nestrpno čaka, zre v telefon.)* Še vedno se nihče ne oglasi.

GA. WILKINS Gospod, čakajo vas na častni tribuni. Če ne greste kmalu, boste vse zamudili.

PRESEDNIK *(Pokaže na telefon.)* Moja varovana zveza direktno do prostorov profesorja Kokintza ne deluje dobro. Ves dan se ni oglasil.

GA. WILKINS Verjetno je ves čas v laboratoriju. Naj vas povežem po navadni liniji?

PRESEDNIK Nočem iti skozi centralo kampusa. Ampak klical sem tudi generala Snippeta in tudi on se ne oglasi. Od demonstracij v kampusu dalje ga njegovo osebje ni več videlo.

GA. WILKINS Tokrat res vse uhaja izpod nadzora. Prišlo je celo poročilo, da so nekateri študentje nosili oklepe.

PRESEDNIK Naredili smo napako, ko smo pustili profesorju Kokintzu nadaljevati tako občutljivo delo na univerzi.

GA. WILKINS Gospod, se opravičujem, ampak morate se pojaviti na častni tribuni. Vojska je pripravila največjo parado oboroženih sil do zdaj. To bo pomagalo povrniti zaupanje.

PRESEDNIK Ne morem še oditi. Državni sekretar je na poti sem.

GA. WILKINS Spet bom odprla okno ... da boste slišali veličasten prikaz, ki ga zamujate.

PRESEDNIK Seveda ... vojaško strojno opremo, vredno milijarde! Ampak ni tako močna kot ... kot določena vrsta vodika. Ko rečem ... "določena vrsta

vodika”, razumite, da govorim kot laik. (*Zazvoni.*) Če je gospod Beston, ga pošljite noter.

Ko GA. WILKINS odide, spet poskusi telefon, podobno kot prej, ni odgovora. Vstopi GOSPOD BESTON.

- G. BESTON** Gospod predsednik?
- PRESEDNIK** Skrivam se v tej stranski pisarni, ker ima direktno zvezo do Kokintza. Od jutra ga poskušam dobiti na zvezo.
- G. BESTON** Verjetno se skriva v svojem laboratoriju. Pošljite FBI, naj preveri. Šef, nekaj neverjetnega vam moram povedati.
- PRESEDNIK** FBI sem poslal pred približno štirimi urami, so v civilu. Ampak jih ne najdejo.
- G. BESTON** Profesor je pod pritiskom. Morda je odšel za nekaj dni, da si spočije.
- PRESEDNIK** To bi lahko pojasnilo izginotje generala Snippeta. Lahko bi šel z njim, da popazi na stvari.
- G. BESTON** Če sta oba pogrešana, sem prepričan, da sta skupaj. Šef, razlog, zakaj sem vas želel videt ... To je neverjetno!
- PRESEDNIK** Vem, od FBI sem že prejel preliminarno poročilo, ampak so samo malenkosti ... med protesti na univerzi Kolumbija je nekaj vandalizma, izobešena je neka nenavadna zastava, prejeli smo neko zmedeno poročilo vojaka ... take stvari.
- G. BESTON** Gospod, zaradi te nenavadne zastave sem vas tudi sam želel videti.
- PRESEDNIK** Pardon, neprestano vas prekinjam.
- G. BESTON** To je tako smešno, da ne vem, kje naj začnem. Po demonstracijah v New Yorku so na cesti našli majhen ščit. Predali so ga muzeju, vendar niso mogli identificirati grba. Menili so, da ga bo morda prepoznalo zunanje ministrstvo.
- PRESEDNIK** (*Se mu stvar ne zdi nujna.*) Res imam veliko stvari ...
- G. BESTON** Prosim vas! Strokovnjak za srednjo Evropo je prepoznal grb Velikega Fenwicka ... majhne kneževine, ustanovljene v štirinajstem stoletju.
- PRESEDNIK** Zelo zanimivo, ampak ...
- G. BESTON** Morate poslušati do konca! Potem sem se spomnil, kje sem že slišal to ime in ...

PREDSIEDNIK Ni važno, Beston. Preveč sem zaseden, da bi ...

G. BESTON Gospod predsednik ... z Velikim Fenwickom smo v vojni! Že nekaj tednov smo z njimi v vojni! Še več, obstajajo dokazi, da so k nam vdrle vojaške sile te države. Očitno so se izkrkali v New Yorku in se umaknili med protestniškim napadom na univerzo Kolumbija.

PREDSIEDNIK Saj se vam je zmešalo!

G. BESTON Tudi jaz sem že tako mislil, ampak nič več. Kako je izgledala tista nenavadna zastava, o kateri so vam poročali ... na drogu univerze?

PREDSIEDNIK Na njej je ptič z dvema glavama.

G. BESTON Zastava Velikega Fenwicka!

PREDSIEDNIK Ne!

G. BESTON Moja tajnica poskuša najti njihovo vojno napoved. Imela je identičen grb.

PREDSIEDNIK Vi ste videli ta dokument?

G. BESTON *(Se opravičuje.)* Mislil sem, da je šala.

PREDSIEDNIK Tudi sam bi tako mislil. So ti ljudje nori ali imajo kakšen razlog?

G. BESTON Očitno smo ogrozili njihov obstoj.

PREDSIEDNIK Res? Smo ga?

G. BESTON Od zjutraj poteka preiskava. Odkrili smo, da je ta država odvisna od izvoza edinstvenega vina. Neka vinarna v Kaliforniji je naredila poceni ponaredek ... ukradli so njihovo znamko. In njihov trg. Pravzaprav imajo prav ...

PREDSIEDNIK Ampak mi smo razumen narod. Zakaj niso poskusili z bolj razumnim pristopom?

G. BESTON Saj so. Ugotovil sem, da so poslali več popolnoma utemeljenih pritožb.

PREDSIEDNIK In kaj se je zgodilo?

G. BESTON Posredovali smo jih tem kalifornijskim vinarjem.

PREDSIEDNIK In?

G. BESTON Vinarji so te pritožbe izkoristili ... v nizu reklam vprašljivega okusa, kjer trdijo, da je njihov izdelek tako podoben, da je privedel do uradne pritožbe.

PREDSIEDNIK O, ne.

- G. BESTON** Tokrat nismo dobro izpadli, gospod predsednik. To je majhna država z vojaško opremo iz štirinajstega stoletja.
- PREDSEDNIK** Vroče mi je ... Gospa Wilkins, odprite okna! (*Živčen.*) Enostavno ni mogoče, da bi našo državo napadli Evropejci iz štirinajstega stoletja! (*Spet se bolje sliši vojaško parado.*)
- G. BESTON** (*Govori glasneje, da se ga sliši.*) To pa je izjemno! Največji prikaz vojske, kar sem jih kdaj videl.
- PREDSEDNIK** Ta država Fenwick ... lahko so poslali pritožbe zaradi nekaj drobnarij, ampak ne bodo je poceni odnesli, tudi če so izvedli samo simbolni napad. Povem vam ...

Se ustavi, ko prihiti gospa WILKINS s kartonasto škatlo v roki.

- GA. WILKINS** Oprostite, gospod, kurir FBI je pravkar tole prinesel iz New Yorka. Pravi, da gre za prvi pravi namig o generalu Snippetu.
- PREDSEDNIK** Me zanima, kaj za vraga ... Ampak ko bomo locirali Snippeteta, bomo vedeli, kje je Kokintz ... (*Zgrožen zagleda, kaj je v škatli.*)
- G. BESTON** Kaj je?
- PREDSEDNIK** (*dvigne Snippetov klobuk, ki ga še vedno prebada puščica.*) Kje ... kje so to našli?
- GA. WILKINS** Pobral ga je oskrbnik na univerzi Kolumbiiija.
- PREDSEDNIK** Hvala. (*Ko ga. Wilkins odhaja, dvigne puščico.*) Bi rekli, da tole izgleda kot evropsko orožje iz štirinajstega stoletja?
- G. BESTON** (*Si ogleduje puščico, začuden.*) Ne, izgleda kot Amazon iz enaindvajsetega stoletja.
- PREDSEDNIK** Napadli so nas možje z loki in puščicami ... Generala Snippeteta so ujeli ali pa ubili. (*Zakliče.*) Gospa Wilkins ... ali so povedali, kje na univerzi so to našli?
- GA. WILKINS** Rekel je, da v grmovju blizu ene od stavb laboratorija.
- PREDSEDNIK** Laboratorij ... Menda ne mislite ... Če se je Kokintzu karkoli zgodilo ... če je končal ... zadevo in so dobili ... in Snippeteta ni tam!

Nenadoma zazvoni telefon.

G. BESTON Šef! ... Direktna zveza s Kokintzem.

PREDSIEDNIK Hvala bogu! (*Dvigne slušalko*) Halo, Kokintz ... glasno boste morali govoriti, tu je zelo hrupno. (*Posluša. Kadar izve kakšno novo informacijo, jo polglasno ponovi g. Bestonu, ki neučakano stoji poleg.*) Kdo je to? Kdo? Gospa Reiner! Kaj delate na tem telefonu? No, kako je profesor? Izginil je. Mi lahko poveste, kdaj je izginil? Med demonstracijami. Hvala za klic. (*Postane, preden odloži, saj ona še nekaj komentira.*) Kako naj jaz vem, kaj naj naredite z njegovimi sendviči? Sami jih pojejte! (*Odloži.*)

Pride Ga. WILKINS.

GA. WILKINS Naj zaprem okna? Kmalu nas bo preletela formacija bombnikov.

G. BESTON (*Gleda pri oknu, v pričakovanju.*) Kakšna vojaška moč!

PREDSIEDNIK Če so zajeli Kokintza in Q-bombo ... in če je v detonatorju ... je ta mala kneževina najmočnejši narod na svetu.

G. BESTON Veliki Fenwick!?! (*Sliši se prelet bombnikov.*)

PREDSIEDNIK Napovedali so nam vojno ... nas napadli ... in nas ... premagali!

DRUGO DEJANJE

1. prizor: VRNITEV DOMOV

Zasliši se močno rjojenje. Nato zaslišimo TULLYJA.

TULLY Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ...

Pridejo WILL, PRVI VOJAK, JILL in DEBBIE, GENERAL SNIPPET, tesno za njim DRUGI VOJAK. Za njimi še TRETJI in ČETRTI VOJAK, tesno držita "bombo". Za njima PROFESOR KOKINTZ, živčen zaradi bombe.

KOKINTZ Prosim ... Previdno! Ne spotikajta se! Počasi z njo! Nežno!

TULLY Stoj.

KOKINTZ Stojta nežno!

TRETJI VOJAK *(Kokintzu.)* A boste že nehali?

ČETRTI VOJAK *(Tudi Kokintzu.)* Najraje bi jo vrgel v vas!

KOKINTZ Sploh ne omenjaj česa takega!

GEN. SNIPPET *(Nosačema bombe.)* Pustite profesorju, da bombo nastavi tako, da ne bo tako nevarna. Niti minute mu ne bo vzelo.

KOKINTZ Ponovno vas prosim.

TRETJI VOJAK Tully vam je povedal ... ne!

ČETRTI VOJAK Ne, ne, ne!

DRUGI VOJAK še vedno zelo blizu GENERALA.

GEN. SNIPPET A me moraš varovati tako od blizu?

DRUGI VOJAK Ni tako prav? Še nikoli nisem varoval generala.

JILL Nehaj se pritoževati, oči. Sram me je.

DEBBIE Sprijazni se ... vojni ujetniki smo.

GEN. SNIPPET Temu “dogajanju” pravita vojna?

TULLY Tišina v vrstah! Nisem rekel “voljno”. Rekel sem “stoj”. (*Zamrznejo.*) V redu, voljno. (*Vsi se sprostijo.*)

PRVI VOJAK Tully ... zakaj nismo najeli avtobusa, da bi se peljali od obale nazaj v Veliki Fenwick?

TULLY Dovolj težav imamo že brez tega, da avtobusnemu prevozniku razlagamo o naših vojnih ujetnikih. Poleg tega bi avtobus lahko preveč stresal našo bombo.

KOKINTZ A jo lahko naredim malo varnejšo?

TULLY Strah me je, da jo boste naredili preveč varno. Da se razumeva ... ne dotikaj se je! Nikoli več!

KOKINTZ Če jima po nesreči pade na tla, se bo Mediteran razširil tukaj čez pa vse do Alp.

ČETRTE VOJAK Zelo sva previdna.

PRVI VOJAK Tully ... zakaj smo se morali preobleči nazaj v vojna oblačila?

TULLY Ker bomo ravnokar vkorakali v našo rodno deželo.

WILL Prehodili smo toliko stranskih cest in sredi gozdov smo ... Kako si lahko tako prepričan, da se bližamo domu?

TULLY Ali niste slišali?

WILL Misliš tisti zvok, kot da bi nekdo zagnal motor tovornjaka?

TULLY (*Pokima.*) Fenwiška poljska miš.

WILL Tully, zdaj ni čas za legende.

PRVI VOJAK To je nek čuden učinek vetra.

TULLY Povem vam, videl sem jih ... in edini kraj, kjer se pojavljajo, je naš Nacionalni gozd.

WILL Ti in tvoja strašna poljska miš.

TULLY Zaradi nje vem, da smo blizu. Počakajte in boste videli!

TRETJI VOJAK Si napisal, kdaj naj nas pričakujejo?

TULLY Ne. Potujemo v strogi tajnosti. Vse, kar sem povedal v sporočilu iz Gibraltarja, je bilo nekaj o povratku ... vedeli bodo, da smo v redu.

DRUGI VOJAK Počakajte, da slišijo, kaj se je zgodilo!

PRVI VOJAK Kako bodo ponosni!

WILL Kakšno presenečenje!

TULLY Najprej ... bom poročal Gloriani. Podvizajmo se. Pozor! Naprej, marš. Ena dva ... Ena dva ...

Odkorakajo dol z odra, KOKINTZ še vedno živčno za nosačema bombe.

KOKINTZ Pazita, kje hodita ... ne veselita se preveč ... previdno!

TULLY Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ...

2. prizor: VOJNI PLEN

GLORIANA sedi na svojem prestolu, na svojih mestih sedita tudi BENTER in MOUNTJOY.

- GLORIANA** *(Bere pismo.)* “Potem ko smo se pretihotapili iz reke, imenovane po raziskovalcu Henryju Hudsonu, smo se odpravili severno, dokler nismo dosegli prevladujočih zahodnih vetrov, nato pa hitro prečkali Atlantik. S spremembo smeri na jug, jugovzhod, smo s pomočjo spremenljivih vetrov dosegli Gibraltar. Član posadke bo odveslal na obalo, da odpošlje to pismo. Obvestite naše družine, da smo vsi dobro. Vaš vdani služabnik. Tully Bascom”
- BENTER** To je vse? Celo pismo? *(Gloriana prikima.)*
- MOUNTJOY** Sliši se kot zapis v ladijski dnevnik.
- GLORIANA** Poslano iz Gibraltarja pred devetimi dnevi.
- BENTER** Ampak sploh ne pove, kaj se je zgodilo!
- MOUNTJOY** Verjetno ga je preveč sram ... strahopetec!
- GLORIANA** Ne vemo, ali je strahopetec.
- MOUNTJOY** Kako pa bi drugače vsi bili dobro ... in vračajo se skoraj tako hitro, kot so prišli tja?
- BENTER** Mogoče pa Američani preprosto nočejo v vojno z nami.
- MOUNTJOY** Ker Tully ni nič naredil. Vedel sem, da je idiot, ampak mislil sem, da se bo vsaj malo potrudil.
- BENTER** Če bi imeli radio, bi lahko poslušali novice. Morda bi morali investirati v radio ... navsezadnje smo v vojni!
- MOUNTJOY** Če bi bili v vojni ... če bi Tully opravil svojo nalogo ... bi že kaj slišali od ameriškega konzulata v Franciji.
- GLORIANA** Očitno Tully ni bil preveč uspešen.

Pride GOSPA BASCOM.

- MOUNTJOY** Ni bil preveč uspešen! Niti zajeli ga niso. Niti aretirali ga niso!

Ženska se ustavi, se prikloni GLORIANI.

GA. BASCOM Vaše visočanstvo.

GLORIANA Gospa Bascom ... Že dolgo vas nisem videla.

MOUNTJOY To je sestanek tajnega sveta.

BENTER (*V zadregi.*) Nič od povedanega o vašem sinu ni podobno vam, gospa Bascom.

GA. BASCOM (*Govori le z Gloriano.*) Nemudoma so me sprejeli, saj sem ravno slišala naše može, ki se vračajo. Prav zdaj prihajajo skozi Nacionalni gozd.

GLORIANA Mislite, da je vaš sin?

GA. BASCOM In vsi drugi. Kot bi naša zgodovina ponovno oživila ... Njihovi glasovi so prav taki kot v legendi, ki opisuje prve glasove mož, ki se vračajo iz zmagovite bitke s Francozi.

MOUNTJOY Ne bodite bogokletni, gospa!

GA. BASCOM Bogokletna, gospod?

MOUNTJOY Primerjate naše pogumne prednike s temi strahopetnimi nesposobneži.

Prihiti ANN, bosonogo dekle.

ANN Prihajajo! Tukaj so!

GLORIANA Si prepričana, da so naši možje?

Zasliši se vojake, ki se zmagoslavno vračajo.

ANN Ne slišite?

Prideta NORMA in HELEN, iz druge smeri tudi DVORNA DAMA.

HELEN (*Gloriani.*) Barve Velikega Fenwicka! Videla sem jih!

DVORNA DAMA Oh, tako pogumno izgledajo!

NORMA Poslušajte navdušenje!

GLORIANA Verjetno so pri gradu!

GA. BASCOM Moj sin ...

MOUNTJOY Odtrgali mu bodo ud za udom ... po vojaškem sojenju.

GA. BASCOM Vojaško sojenje?

GLORIANA Resno, stric?

MOUNTJOY Ni izpolnil svoje dolžnosti.

BENTER Bojim se, da je samoumevno.

GA. BASCOM Mojemu sinu ne bi spodletelo pri opravljanju svojih dolžnosti, vaša milost.

GLORIANA Prepričana sem, da bomo izvedeli za olajševalne okoliščine.

MOUNTJOY Izgovore bomo našli, to je vse!

GLORIANA Pa vsaj poslušajmo te izgovore, stric! (*Ukaže.*) Naj vstopijo!

Vstopi WILL, nosi zastavo Velikega Fenwicka, sledi mu TULLY, ki poklekne pred GLORIANO.

TULLY Prosim za dovoljenje, da poročam o naši vojni z Združenimi državami.

BENTER Vojni?

MOUNTJOY Predrznost nesramna!

TULLY (*Ju ignorira.*) Vaše visočanstvo?

GA. BASCOM Ga ne boste poslušali?

GLORIANA (*Se usede na prestol.*) Poslušali bomo vaše poročilo.

TULLY Hvala, mama. Hvala, vaša milost.

MOUNTJOY No ...?

BENTER Kaj se je zgodilo?

MOUNTJOY Na kratko!

TULLY Na kratko, vaše visočanstvo ... zmagali smo!

Presenečenje nad to izjavo spravi Gloriano nazaj na noge.

GLORIANA Kaj ste?

TULLY Sile Velikega Fenwicka se vračajo kot vedno ... zmagoslavno!

GLORIANA *(Jezna, ker meni, da je neiskren.)* Preidimo k dejstvu. Ali ste sledili ukazom?

TULLY Do zadnje črke.

GLORIANA Ste nosili uniforme?

TULLY Ponosno.

GLORIANA Ste šli na obalo sredi belega dne?

TULLY Približno opoldne.

GLORIANA Neustrašno?

TULLY Marširali smo.

GLORIANA V New York City?

TULLY Prvič, ko smo natančno ugotavljali svojo lokacijo, smo bili na križišču sto enainšestdesete ulice in avenije, imenovane Broadway.

BENTER Sto enainšestdeset ulic!

WILL In še več jih je!

GLORIANA Katere orožje ste nosili?

TULLY Visočanstvo, nosili smo dolge loke.

GLORIANA *(Se spet usede, izčrpana od te norosti, se smeji, ko izreče nesmisel.)*
In potem ste zmagali.

TULLY Ja, vaše visočanstvo.

MOUNTJOY Povej nam resnico, Will Tatum.

WILL Saj ste jo slišali, grof.

MOUNTJOY Nemogoče. *(Tullyju.)* Imaš kak košček dokaza, ki bi podprl to tvojo neumno fantazijo?

TULLY *(Gloriani)* Z vašim dovoljenjem?

GLORIANA Ja ... dokaz.

TULLY Privedite ujetnike.
BENTER Ujetnike!?
TULLY Ena dva ... Ena dva ... Ena dva ...

Primaršira PRVI VOJAK, za njim JILL in DEBBIE, nato GENERAL in DRUGI VOJAK. Za njimi še TRETJI in ČETRTI VOJAK, ki nosita desko, na kateri je bomba. KOKINTZ sledi zadaj in pazi, da se bomba preveč ne trese in da ne pade.

KOKINTZ Pazite glave ... previdno ... držita jo vodoravno ... vodoravno!
TULLY Stoj. Levo lice.

Možje sledijo tem ukazom, nosača bombe sta posebej previdna, ko se obrneta naprej, da držita desko v istem položaju. GLORIANA, BENTER in MOUNTJOY se jim približajo.

TULLY To je general vojske Združenih držav Amerike, Snippet, in dve pripadnici specialnih enot. Profesor Kokintz je jedrski fizik in predmet na deski je najmočnejše orožje, kar jih njihova država premore. Izdelal ga je profesor Kokintz in zdaj je naše ... ker smo ga zasegli kot vojni plen.

GLORIANA Ne izgleda močno. *(Nakaže naj ji ga prinesejo.)* Preiskala ga bom.

KOKINTZ *(Čisto živčen.)* Ne dotikajte se ga! Vse boste vrgli v zrak!

TULLY Tišina! In ne omedlet med prezentacijo vojnega plena!

MOUNTJOY Tudi če bi bil napolnjen s ... s ...

PRVI VOJAK Smodnikom?

MOUNTJOY Ja ... ta majhna škatla ne bi mogla ...

KOKINTZ Ta majhna škatla lahko vrže v zrak večino Evrope.

Vsi se zdrznejo in nekoliko odstranijo od nje.

TRETJI VOJAK Če še enkrat to rečeš ...
KOKINTZ Gotovo ste že slišali za jedrsko orožje!

BENTER Ko sem bil v Franciji, sem nekaj slišal ... po radiu.

GLORIANA Kaj?

BENTER (*Prizna.*) Zelo je močno.

KOKINTZ Ta majhna škatla pa je še močnejša. Edina te vrste. (*Vzdih drugih.*) Q-bomba.

MOUNTJOY Združene države jo bodo zahtevale nazaj.

BENTER Kaj bodo naredili z nami?

GEN. SNIPPET Oh, saj ste sami prosili za to!

JILL Tiho, oči.

MOUNTJOY Prosili za kaj, general?

DEBBIE Njegovo ime je general Snippet. Serijska številka 44461, in to je to.

MOUNTJOY Kaj bodo naredili z nami, general?

GEN. SNIPPET (*Po premolku prizna.*) Kaj pa lahko naredijo? Imate Q-bombo.

GLORIANA Torej ... torej smo zmagali?

GEN. SNIPPET Po nesmiselnem naključju!

MOUNTJOY Zberi se, človek!

GEN. SNIPPET Kaj mislite s tem?

MOUNTJOY Se ne zavedaš, kaj govoriš?

GEN. SNIPPET Rekel sem, da ste zmagali zaradi nesmiselnega naključja.

BENTER Ne zaveda se!

GLORIANA Torej, glede njihove Q-bombe ...

TULLY Naše Q-bombe.

GLORIANA Ja ... želim, da jo odnesete v globoko ječo.

KOKINTZ Prosim ... jo lahko naredim varnejšo? Da ne bo tako nevarna?

GEN. SNIPPET Če bi mu pustili, samo da jo malo prilagodi, potem ne bi imeli več skrbi.

TULLY Pa tudi Q-bombe ne. (*Gloriani.*) Ne dovolite mu, da se ji približa.

MOUNTJOY Pa če se sproži po nesreči?

TULLY To bomo morali tvegati.

BENTER Ali daješ ukaze?

GLORIANA Nisem ti dala te pristojnosti, Tully ... ali komurkoli drugemu. *(Vojakom.)* Rekla sem, da odnesite njihovo ... našo Q-bombo v globoko ječo.

KOKINTZ Morate mi dovoliti, da grem zraven in ...

TULLY Tišina!

TRETJI in ČETRTI VOJAK na hitro sklonita glavi GLORIANI, odideta z desko, vsi se jima odmikajo. DVORNA DAMA jima sledi.

GLORIANA *(Ko odhajata.)* Previdno jo položita na slamnato posteljo. *(Ujetnikom.)* Mi boste dali besedo, da ne boste ušli? Globoka ječa je tako neudobna.

GEN. SNIPPET Oh, v redu.

JILL in DEBBIE prikimate, profesor skomigne z rameni.

GLORIANA *(Vojakom.)* Odpeljite generala in profesorja v krilo za goste.

PRVI in DRUGI vojak pokažeta smer in se odpravijo.

MOUNTJOY Poskrbeli bomo, da se boste dobro počutili.

GLORIANA *(Se obrne k dekletoma.)* Dami ... pokažita vojaškim damam prosto sobo blizu moje.

HELEN *(Pokaže JILL in DEBBIE kam naj gresta.)* Tule ...

GLORIANA Ann ... pomagaj jim, da se namestijo.

JILL *(Gloriani.)* Hvala.

DEBBIE *(Ann, medtem ko odhajajo.)* Nič ne bi imela proti, če bi bila bosa, tako kot ti.

JILL Ti čevlji so grozni.

ANN Bosa sem zaradi poklica.

DEBBIE Kakšen poklic pa opravljaš? *(Odidejo.)*

TULLY Will ... poskrbite za razporeditev mejne straže.

MOUNTJOY Brez vprašanja za dovoljenje?

TULLY Z vašim dovoljenjem, visočanstvo.

GLORIANA Odobreno. (*Will se prikloni Gloriani in odide.*)

BENTER Morda bi morali nanesti slamo na cesto okoli gradu ... da ublažimo vse tresljaje, ki bi lahko dosegli globoko ječo.

GLORIANA Bomo razmislili.

MOUNTJOY (*Tullyju.*) Vsekakor ste nas spravili v lepo zagato.

TULLY Zagato?

MOUNTJOY Raje bi zaplenili delujoč vulkan in ga postavili na sredino naše doline.

BENTER Američani zdaj ne bodo nikoli več kupovali našega vina! Po vsem tem zagotovo ne!

TULLY Ampak saj smo v vojni.

BENTER Že, ampak ... ampak ...

MOUNTJOY Nismo pričakovali, da boš ... no ...

TULLY Kaj hočete povedati?

GLORIANA Zaskrbljena sta zaradi Q-bombe.

GA. BASCOM Vaše visočanstvo, mislila sem, da ju skrbi, da moj sin ne bo opravil svoje dolžnosti.

GLORIANA O tem ni več nobenega dvoma, gospa Bascom.

TULLY Kje pa potem je vaš dvom?

MOUNTJOY Ne pogovarjajte se z nami s takim tonom.

TULLY Ne razumem vaše skrbi.

MOUNTJOY Naše skrbi? Postavil si nas v nemilost tiste strašne male škatle.

BENTER Zakaj je ne pošljemo nazaj?

TULLY In se odpovemo naši zmagi?

MOUNTJOY Če bo to Q-bombo razneslo, bo uničila ne le našo državo, ampak tudi Švico, Francijo, Nizozemsko, Nemčijo in Italijo ... pravzaprav celo Evropo, ki je zibelka zahodne civilizacije. Zaslužiš si najstrožji opomin. Odstavitev! Izgnanstvo!

TULLY A niste želeli, da zmagam? *(Se nervozno spogledujejo.)* Kaj pa naj bi naredil – izgubil?

GLORIANA Preveč nas sprašuješ. Tajni svet mora razmisliti o situaciji. Morda bi svojo mamo pospremil domov.

TULLY Hvala. Preden grem, moram vam moram nekaj vrniti. *(Si sname šal.)* Bil mi je v uteho in navdih, Glory. *(Ji ga da.)* Če se spomniš, ko si mi ga dala, sem rekel, da se bom potrudil. *(Formalno se prikloni.)* Z vašim dovoljenjem, visočanstvo. *(Gre do mame.)*

GA. BASCOM Ponosen dan, moj sin.

GLORIANA pogleda za njima, ko odhajata. Ne zaveda se, kaj počne: dvigne šal in se ga rahlo dotakne z ustnicami, kot je to naredil TULLY, ko mu ga je dala. MOUNTJOY in BENTER strmita za Tullyjem.

MOUNTJOY Nesramen povzpetnik!

BENTER Šopiri se kot pav ... ker je zmagal vojno!

MOUNTJOY To vojno bi moral izrecno izgubiti!

GLORIANA Ja, ampak tega ni vedel!

BENTER Sanjal sem o tem, da bomo izgubili, in o vsej pomoči, ki bo kar deževala k nam iz Amerike.

MOUNTJOY Kaj bomo sedaj naredili? Rehabilitirali Združene države?

BENTER O moj bog!

GLORIANA Na to pa nisem pomislila!

3. prizor: NOVICE IZ TUJINE

Prestolna dvorana, GLORIANA, MOUNTJOY in BENTER sestankujejo. Vstopita HELEN in NORMA.

HELEN Vaše visočanstvo ...

NORMA Ena od deklet iz vojske je imela v torbi majhen radio.

HELEN *(Drži v rokah majhen tranzistor.)* Rekla je, da je kratkovaloven ... kar pomeni, da lahko slišite na daleč.

BENTER Mislim, da ga bom zmogel. *(Vzame tranzistor od Helen.)* Morda lahko ujamemo Združene države.

MOUNTJOY Če je kaj resnice v tej nočni mori, bomo zagotovo slišali kakšno novico o tem.

GLORIANA *(Helen in Normi.)* Vidve naj bi pazili na vojaški dekleti.

NORMA Seveda, vaše visočanstvo.

HELEN Greva.

Ko gresta, BENTER nenadoma dvigne roke od radia.

BENTER Nekaj sem ulovil.

Sliši se glas iz radia.

NAPOVEDOVALKA Ta poseben pregled novic BBC-ja bomo zaključili z vprašanjem, ki so ga danes postavili zunanjemu ministru v spodnjem domu parlamenta. Spoštovana poslanka iz Londona je vprašala, citiram: "Ali je vlada njenega veličanstva seznanjena s poročili, da je kneževina Veliki Fenwick napovedala vojno Združenim državam, napadla New York City in zasegla bombo, ki naj bi bila, po poročanjih, zmožna uničiti ogromno območje?"

GLORIANA Tully je govoril resnico!

NAPOVEDOVALKA Zunanji minister je odgovoril, citiram: "Vlada njenega veličanstva preučuje dejstva tega primera. Medtem pa poudarjamo, da so

neustrašni ljudje Velikega Fenwicka angleškega porekla.” Konec citata. Z obeh strani doma je bilo slišati vzklike odobravanja. Zdaj pa še en primer razsvetljenega nekomercialnega radia ... posneta razprava o bolezni ovac v Zahod-

MOUNTJOY Poskusi še Združene države.

BENTER Tu je ena postaja, ne vem od kje.

NAPOVEDOVALEC *(Program ulovimo sredi stavka.)* ... zgodovinski pomen dogodka. Naš komentar nadaljujemo v angleščini.

MOUNTJOY *(Očitno razburjen.)* Bi se Amerika tako izrazila?

NAPOVEDOVALEC Delavski razred neodvisne države, znane kot Veliki Fenwick, je bil izpostavljen nedopustni gospodarski vojni imperialistov iz San Rafaela v Kaliforniji.

BENTER Tole ne zveni ameriško.

NAPOVEDOVALEC V boju za delavske pravice so napadli New York in zajeli Q-bombo, s katero so brutalni častilci denarja želeli uničiti civilizacijo.

GLORIANA Če to je ameriška postaja, imajo vsekakor svobodo govora.

NAPOVEDOVALEC Izdelavi bomb, kot je Q-bomba, se mi, civilizirani ljudje, izogibamo, čeprav imajo naši tovariši znanstveniki vse spretnosti, da bi jo naredili. Zdaj pa še en primer vrhunskega socialističnega radia ... simpozij o bolezni ovac-

BENTER *(Ugasne radio.)* Moramo na streho, da bomo ujeli ameriško postajo.

GLORIANA Pridite.

GLORIANA vodi, ko hitijo na streho.

Zunaj. Pridejo štiri ameriške turistke iz začetka - MARY, JANE, FRAN in PAM. Oblečene so priložnosti primerno. Malo se hihitajo, ko se usedejo na štiri stole.

PAM *(Gleda naprej in se smehlja, skozi svoj nasmeh govori Jane na svoji levi.)* Se je program že začel?

JANE *(Prav tako govori skozi pretiran nasmeh.)* Kako naj jaz to vem?

NAPOVEDOVALEC In zdaj ... v živo iz New Yorka, prenos združenih televizijskih omrežij. Pripravili smo pripoved očividk o tej majhni državi, ki je

zdaj, v nekem smislu, najmočnejša država na svetu! Program prenaša tudi kratkovalovni radio čez lužo.

FRAN *(Reče Mary.)* Tisti tip nam je rekel, naj se smejimo.

MARY *(Se v hipu široko nasmehne.)* Saj se smejim.

NAPOVEDOVALEC Ponujamo vam ... "V osrčju Velikega Fenwicka"! *(Dekletom.)* Kakšen je bil vaš prvi vtis Velikega Fenwicka?

JANE zbode PAM.

PAM Je zelo majhen ... ampak države ne smemo prezreti samo zato, ker je majhna.

FRAN Še posebej smo si želele ogledati... Veliki Fenwick.

NAPOVEDOVALEC Kako dolgo ste ostale tam?

FRAN Kako dolgo?

PAM Takole bom rekla ... naš obisk je bil absolutno prekratek.

NAPOVEDOVALEC Kaj pa vas je pripeljalo tja?

JANE Volkswagen.

NAPOVEDOVALEC Ne, ne ... razlog?

JANE Opazovanje ptic. Imajo veliko avtohtonih ptic.

NAPOVEDOVALEC Tako majhna država?

JANE Edino bitje, ki resnično lahko zagotavlja avtohtonost ptice, so ptice same.

NAPOVEDOVALEC No, pa ste kaj opazile?

MARY Njihov nacionalni gozd ima raznolika drevesa, slap, visok šest metrov, in preganjan hrast.

NAPOVEDOVALEC *(Razočaran.)* Tako kot park Paterson, v New Jerseyu.

MARY Še ena stvar ... ko smo prišle v gozd, smo slišale glasno rjojenje.

NAPOVEDOVALEC Rjojenje? Česa ne poveste.

MARY Pohitele smo proti mestu, kjer smo ga slišale, ampak tam ni bilo ničesar.

NAPOVEDOVALEC Naj dodam, da se pojavljajo govorice o fenwiškem skrivnem orožju. Prepis tega intervjuja bomo predali Pentagonu. *(Štiri dekleta so še naprej prisiljeno nasmejana.)* Ostanite z nami v naši okrogli mizi. Današnja tema: higiena ovac v zahodnem Texasu.

Ko se govor začne, si dekleta nadenejo široke nasmeške in začnejo vstajati s svojih stolov.

FRAN Prepis bo šel v Pentagon!

MARY Mogoče pa je bilo skrivno orožje. Kam naprej?

PAM Ženski klub, YMCA, dve srednješolski dvorani in dobrodelno društvo za zaščito jelenov.

JANE *(Ko jim sledi ven.)* Lahek urnik za danes.

4. prizor: ODLOČITEV O PREDAJI

V pisarno pride PREDSEDNIK, sledi mu državni sekretar G. BESTON.

PREDSEDNIK Še nikoli nisem videl vojske tako ranljive.

G. BESTON A vi ne bi bili?

PREDSEDNIK Ampak taki neumni predlogi ... *(Tolče po mizi pred seboj in oponaša hripavega častnika.)* Dajte mi eno letalo z nekaj padalci, gospod predsednik, in bombo bom dobil nazaj v desetih urah.

G. BESTON Tehnično smo v vojni. Delovali bi v okviru svojih pravic.

PREDSEDNIK Se želite vi ukvarjati s svetovnim mnenjem? Naši ljudje ne bi stali za tem. Več kot milijon jih že nosi velike gumbе, na katerih piše "Priatelj Fenwicka". Ko pomislim na to, kako zanikrno smo ravnali s to državo, me zamika, da bi si ga tudi sam nadel.

G. BESTON Ne moremo dovoliti, da se središče vojaške moči preseli od tukaj tja.

PREDSEDNIK Povejte svoje predloge.

G. BESTON Bombo pridobimo nazaj s skrivnimi agenti.

PREDSEDNIK *(Zmaja je z glavo.)* Fenwick ima tako malo prebivalcev, da se vsi poznajo med sabo. Skrivni agent nima niti najmanjše možnosti.

G. BESTON Potem pa ignorirajte javno mnenje! Presenetimo jih z bliskovitim vojaškim napadom.

PREDSEDNIK Hitreje bi sprožili bombo, kot se bomo mi lahko premikali.

G. BESTON Saj ne verjamete, da bi jo sprožili?

PREDSEDNIK Bi vi verjeli, da lahko skupinica mož z loki in puščicami pride v čolničku in napade Združene države?

G. BESTON Šef ... misel na to noro malo državo s Q-bombo mi je neprijetna. *(Prešine ga grozna nova misel.)* Kaj jih odvraca od vojnega zavezništva z ... *(Se zgrozi.)*

PREDSEDNIK Poslušal sem sovjetske oddaje. Proti Velikemu Fenwicku oddajajo več kot severna in južna Amerika skupaj.

G. BESTON Ustaviti moramo vojno, preden se kaj takega lahko zgodi!

PREDSEDNIK Še vedno sem odprt za predloge.

G. BESTON Vse možnosti ste že izločili.

PREDSIEDNIK Še ena možnost je.

G. BESTON Katera?

PREDSIEDNIK Sklenitev miru.

G. BESTON Zakaj bi sklenili mir? Imajo Q-bombo.

PREDSIEDNIK Točno.

G. BESTON Potem pa ne vidim ...

PREDSIEDNIK Razumite tole v prvo: ne oni, *mi* bomo zahtevali mir.

G. BESTON Mi! Združene države!

PREDSIEDNIK Nam preostane kaj drugega?

G. BESTON *(Poviša glas.)* Prositi za pogoje predaje narod, katerega celotna populacija ne napolni niti nogometnega stadiona? Obstajati mora kar nekaj boljših alternativ!

PREDSIEDNIK vstane, njegove oči so uprte v g. BESTONA.

PREDSIEDNIK *(Odločno.)* Medtem ko govoriva, nam morda zmanjkuje časa. Povejte mi eno boljšo alternativo takoj zdaj ali pa se spravite na letalo, ki bo pristalo najbližje Velikemu Fenwicku.

G. BESTON *(Globoko vdihne, kot da bo povedal nekaj tehtnega, nato izdihne, ker ne ve, kaj bi rekel; tiho sprejme predsednikov ukaz.)* Na kakšne pogoje pristanemo?

PREDSIEDNIK Vse v okviru razumnega. Povejte jim, da smo Pinot San Rafael že umaknili s trga. Če se ponudi najmanjša možnost, da se bodo pogajali za Kokintza in bombo, jo zgrabite. Če bo to nemogoče, naredite vse kar bo potrebno, da bomba ne pride v napačne roke ... to je najbolj pomembno.

G. BESTON Razumem.

PREDSIEDNIK *(Z nasmehom.)* Aja ... če bodo predali generala Snippeta in njegovi hčeri, jih lahko tudi pripeljete nazaj.

G. BESTON *(Se nasmehne, odhaja.)* Seveda, šef.

5. prizor: SNUBITEV

Vstopi DVORNA DAMA, prečka oder. Ustavi jo klic iz zaodrja.

MOUNTJOY Dama ... počakaj!

DVORNA DAMA Ja, grof Mountjoy.

Prihiti MOUNTJOY, ozira se.

MOUNTJOY Ne kriči mojega imena. Si morda videla G. Benterja?

DVORNA DAMA (*Prikima.*) Išče vas. Nisem vedela, da bo prestolna dvorana danes odprta.

MOUNTJOY Najboljši čas za prave državniške posle. Poiščite njeno visočanstvo in predstavite mojo prošnjo za avdienco.

DVORNA DAMA Ja, grof.

Prihiti BENTER.

BENTER Tvoje sporočilo me je tako razburilo, da sem prišel prej.

MOUNTJOY pogleda DVORNO DAMO, ki se ji nenadoma zazdi, da je obtožena prisluškovanja. Pohiti stran.

DVORNA DAMA Grem prenest vašo prošnjo.

BENTER Rekli ste, da je kneževina v nevarnosti.

MOUNTJOY Prehodnega značaja ... po najini zaslugi.

BENTER Se bomo znebili tiste bombe?

MOUNTJOY Brez dvoma ... istočasno pa rešili še eno drugo nevarnost.

BENTER Katero drugo nevarnost?

MOUNTJOY Ali ne prepoznate prvih znakov prevzemanja moči?

BENTER *(Šokiran.)* V Velikem Fenwicku?

MOUNTJOY Najboljši način za reševanje teh stvari ni nikoli najbolj očiten. *(Opazi Gloriano.)* Prihaja.

BENTER Za reševanje katerih stvari? Prav ničesar mi niste povedali.

Vstopi GLORIANA.

MOUNTJOY Se spomnite mota družine Mountjoy?

BENTER Branite kneževino z umetnostjo vodenja države.

MOUNTJOY Natančno tako.

GLORIANA Kaj je z vašo družino?

MOUNTJOY Moja srčna želja je, da bi lahko služili za večno. Vendar se to morda ne bo zgodilo.

GLORIANA Odhajate?

MOUNTJOY Ne, vaša milost. Govorim o možnosti, da morda ne bo potomcev, ki bi lahko služili.

GLORIANA Zakaj ne?

MOUNTJOY Če takoj preidem k bistvu; vaša milost je neporočena.

BENTER *(Z nasmehom.)* Veliko premlada je, da bi jo skrbelo –

MOUNTJOY – Prosim. *(Posvari Gloriano.)* Kraljevski liniji Fenwicka grozi izumrtje.

GLORIANA V času krize ne morem razmišljati o poroki.

MOUNTJOY Prav to je najboljši čas za razmišljanje o tem.

GLORIANA *(Se nelagodno nasmehne, ko se dotakne šala, ki ga spet nosi.)* Nisem prepričana, da se želim poročiti. Vsekakor se ne bom poročila z nekom samo zato, ker ti misliš, da bo imelo to politične prednosti.

MOUNTJOY Usoda ljudi je v tvojih rokah, Gloriana. Tvoja poroka mora služiti njihovim interesom.

GLORIANA *(Se oprime šala.)* To so staromodne neumnosti. O tem ne želim več razpravljati.

MOUNTJOY Zadeva je preveč občutljiva za karkoli tako nepredvidljivega, kot je osebna naklonjenost.

GLORIANA Ne grem se tega, stric.

MOUNTJOY To lahko vpliva na notranjo varnost kraljestva!

GLORIANA Kako lahko poroka neke krvne linije vpliva na našo varnost?

MOUNTJOY Zadeva je veliko bolj nujna, kot si misliš.

GLORIANA zdaj v svoji razburjenosti sname šal in ga drži v rokah.

GLORIANA Lahko vam povem, kdo je človek, ki bi lahko varoval našo notranjo varnost ... Ja, in tudi zunanjo varnost.

MOUNTJOY Sprejela boš vsakršno razočaranje in srčno bolečino v razmerju, vsakršno frustracijo svojih logičnih upov za bolj primerne kandidata, in vztrajala boš v tej poroki zavoljo svoje države!

GLORIANA Kar pomeni?

MOUNTJOY Iz tehtnih razlogov se moraš poročiti s Tullyjem Bascomom.

GLORIANA Kaj?

BENTER *(Šokiran tako kot Gloriana.)* Tully Bascom!

MOUNTJOY Zavedam se strašnega udarca ... njegove kmečke značilnosti. Manire, ki se jih je naučil v Nacionalnem gozdu. In tako je trmast!

GLORIANA Kakšni tehtni razlogi, stric?

MOUNTJOY Ko je najbolj popularen mož kneževine tudi najbolj ambiciozen, je to nevarna situacija.

GLORIANA Popolnoma si me zmedel!

MOUNTJOY Videla si, kako ga častijo naši ljudje. Verjetno bi naredili vse, kar bi predlagal.

GLORIANA To ne pomeni, da je nerazumno ambiciozen.

MOUNTJOY Mlad človek, ki – nasprotno z nameni svojega vladarja – zmaga vojno proti Združenim državam, ni vreden zaupanja, ko govorimo o ambicijah.

BENTER Praktično je osebno prevzel skrb za to grozno bombo in noče poslušati nikogar.

MOUNTJOY Verjetno si opazila njegovo nenehno nepokorščino. Kaj, če se odloči ustanoviti neko prevratniško stranko?

GLORIANA Poroka bi vse to rešila?

MOUNTJOY Združitev v zakonu z vašo milostjo bi njegovo priljubljenost usmerila k prestolu. V isti sapi bi bile potešene tudi njegove ambicije. Potem bi morda zadeve, kot je odstranitev bombe, prepustil zaupnim ministrom.

GLORIANA Priznam, da si prepričljiv, stric. (*Spet si začne zamišljeno odevati šal okoli sebe.*)

MOUNTJOY To je naša patriotinja!

BENTER Za to dekle je država na prvem mestu!

GLORIANA (*V zadregi.*) Stric ... to še zdaleč ni urejeno.

MOUNTJOY Aja?

GLORIANA (*Zadrega narašča.*) Ne vemo, kako čuti on. Hočem reči, kaj če se ne bo želel poročiti z mano?

BENTER Seveda se bo hotel poročiti s tabo.

GLORIANA Morda me sploh več ne mara. Vem, da me nikoli ni imel toliko rad, da bi se ukvarjal s stvarmi, ki ... ki kažejo, da je nekomu mar zate. Vse, o čemer zdaj govori, je – dolžnost.

MOUNTJOY Ravno o tem govorimo. Glede na negotove čase je potrebno zadevo urediti nemudoma! Danes popoldne!

GLORIANA To je popolnoma nemogoče. Trenutno misli na povsem druge stvari. Ni načina, da ga pripravimo do tega, da me bo zaprosil.

MOUNTJOY Ni njegova naloga, da zaprosi.

GLORIANA Ne?

MOUNTJOY Kot vladarica Velikega Fenwicka moraš zaprositi ti.

GLORIANA Jaz?

MOUNTJOY Zakaj ne moreš zadeve obravnavati popolnoma neosebno?

GLORIANA Ne vem, stric.

BENTER Nobene škode ni, če greste malo v Nacionalni gozd. Morda ga boste srečali in se bosta začela pogovarjati.

MOUNTJOY Neumnost. Takoj ga poiščite in mu povejte, da se bo poročil.

GLORIANA Pa moram to narediti na tak način, stric?

MOUNTJOY Ti si naša vladarica, Gloriana. Lahko samo nagovarjam k običaju in zgledu naših prednikov.

GLORIANA Mislim, da bom šla malo ven.
MOUNTJOY Čudovit dan za sprehod je.
GLORIANA Glede na to, kakšen je Tully trenutno, to ne bo enostaven sprehod.
(*Odhaja.*) Oprostite mi ...

Ko odhaja, se BENTER in MOUNTJOY obrneta drug proti drugemu in izdihneta v znak olajšanja.

BENTER Če bo prišlo do te poroke, mislite, da nam bo pustil poslati bombo nazaj?
MOUNTJOY (*Kima.*) To je psihologija.
BENTER Ker bo poroka odvrnila njegove misli od bombe?
MOUNTJOY Ker se bo zaradi poroke počutil pomembnega. (*Zaupno razloži.*) Razlog, zakaj je sedaj tako zaščitniški do Q-bombe, je, ker je ta bomba njegov statusni simbol.

V tem trenutku se sliši, kako je nekdo zaloputnil z vrati, in nato tek in krike ljudi.

JILL (*Iz zaodrja.*) Pridi nazaj!
DEBBIE (*Iz zaodrja.*) Da si ne drzneš!
JILL (*Iz zaodrja.*) Stoj! Sram te bodi!
GEN. SNIPPET (*Iz zaodrja.*) Pustita me pri miru! Zase se brigajta!

BENTER in MOUNTJOY presenečeno gledata, prihiti general Snippet, tesno mu sledita njegovi hčeri.

JILL O, ne, ne boš ...
DEBBIE Prosim, oči, stoj!
GEN. SNIPPET Pojdi stran od mene! (*Dekleti ga končno zagrabit, da se umiri.*)
JILL Ne moreva pustiti, da boš to naredil.
GEN. SNIPPET Kaj bom naredil?

JILL Prelomil obljubo.

DEBBIE Dal si svojo besedo ... kot častnik in kot gentleman.

GEN. SNIPPET Pa saj nisem nameraval pobegniti.

DEBBIE Kaj pa si potem počel?

GEN. SNIPPET Grofa Mountjoya sem iskal. Rekel je, da me bo naučil igrati remi.

MOUNTJOY Res je.

JILL Zakaj si se pa potem pritihotapil?

DEBBIE Po prstih si hodil.

GEN. SNIPPET Profesor Kokintz nam je naročil, naj hodimo nežno, ko hodimo nad ječo.

JILL Jasno ...

GEN. SNIPPET Kozi, deset let življenja sta mi vzeli, ko sta zaloputnili z vrati.

Prihiti profesor KOKINTZ.

KOKINTZ A ste čisto zmešani? Ali želite vreči v luft ta del sveta?

DEBBIE Sorry.

KOKINTZ Po tem, ko skoraj uničiš celo Evropo, rečeš ... "Sorry".

DEBBIE Kaj pa naj bi rekla?

KOKINTZ Bosta še loputali z vrati?

JILL Ne. Zdaj morava pa it. Pomagali bova pri nekem delu.

GEN. SNIPPET Kakšnem delu?

DEBBIE Ključnem delu ... za to državo. Že zamujava. (*Odideta.*)

MOUNTJOY (*Kokintzu.*) Prepričan sem, da bombe ne moremo sprožiti z oddaljenimi vibracijami.

KOKINTZ (*Sarkastično.*) Imate vi kakšne informacije o sprožilnem mehanizmu Q-bombe?

GEN. SNIPPET Dovolite mu, da jo naredi varnejšo!

BENTER Ne moreva.

MOUNTJOY Če jo popolnoma razoroži, ne bomo imeli ničesar – niti za pogajanja.

KOKINTZ Pozorno lahko opazujete. Niti trideset sekund mi ne bo vzelo. Samo en majhen delček bom odstranil.

BENTER Kako majhen?

KOKINTZ *(Pokaže na konico svojega mezinca.)* Valjček, nič večji od tega.

MOUNTJOY Kaj pa je v njem?

KOKINTZ Vrsta vodika.

BENTER *(Na stran Mountjoyu.)* Tully je dal jasen ukaz.

MOUNTJOY Tully bo imel v mislih druge stvari. *(Kokintzu)* Bo res varnejša, če odstranite tak majhen delček?

KOKINTZ Pa še kako!

BENTER Nimava pristojnosti, da...

MOUNTJOY *(Ponovi Kokintzovo gesto z mezicem.)* Rekel je, da ne bo večje kot to.

KOKINTZ Objubim!

MOUNTJOY *(Benterju.)* Odpeljite generala v knjižnico. Prevzemam vso odgovornost.

GEN. SNIPPET Tako se govori.

BENTER *(Pokaže generalu pot.)* Tukaj. *(Ko gresta, Mountjoyu.)* Upam, da veste, kaj delate.

Ko odhajata, general pomežikne KOKINTZU, ki se zgrozi od gnusa, ker je tako očiten.

MOUNTJOY Spraviti vas bom moral mimo straže. *(Ko odhajata.)* Če boste poskušali narediti kaj več od tega, kar ste rekli, vam bom glavo nabil na kol. In ko v Velikem Fenwicku rečemo kaj takega, mislimo dobesedno.

Pride GLORIANA.

GLORIANA *(Se poravna, kraljevsko ogovori namišljeno osebo, vadi svoj nagovor.)* Kot zvestemu podaniku vam zapovedujemo, da se poročite z nami. *(Strese z glavo, saj to ne zveni prav. Poskusi ponovno.)* Predlagamo, da se poročite z nami ... z mano.

Iz ozadja pride GA. BASCOM.

- GLORIANA** *(Še poskuša.)* Bi se prosim, prosim, poročil z mano?
- GA. BASCOM** Vaše visočanstvo ...
- GLORIANA** *(Se obrne, roko položi na usta.)* Ja?
- GA. BASCOM** Se mi je zdelo, da ste vi.
- GLORIANA** Ga. Bascom ... pričakovala sem Tullyja.
- GA. BASCOM** Kmalu pride ... bi radi pustili sporočilo?
- GLORIANA** Ne ... raje bom sama govorila z njim. Nekaj mu moram povedati.
- GA. BASCOM** O tem, da ves čas preživlja pri varovanju naše meje, namesto da bi skrbel za gozd?
- GLORIANA** Ste tudi vi opazili, da se je spremenil?
- GA. BASCOM** Samo na mednarodno situacijo misli. Smili se mi dekle, s katero se bo poročil.
- GLORIANA** Tudi meni, vse bolj.
- GA. BASCOM** Zakaj ne pustite sporočila, predala mu ga bom?
- GLORIANA** No ... osebno je.
- GA. BASCOM** Želite torej, da odidem, ko pride?
- GLORIANA** *(Odkima.)* V bistvu se tiče tudi vas.
- GA. BASCOM** Aja?
- GLORIANA** Ne zamerite moji predrznosti, gospa Bascom, ampak kako je vas zaprosil gospod Bascom?
- GA. BASCOM** Če povem po pravici, sem zaprosila jaz – preko svojega očeta.
- GLORIANA** Kako? Povejte mi!
- GA. BASCOM** Očeta sem prosila, da mu je rekel, ali bi pristal na to, da bi bil on njegov tast. Moj bodoči mož je bil tako presenečen, da je poljubil mojega očeta, meni pa stisnil roko.

Zaslišimo TULLYJA, nekomu v daljavi zakliče.

TULLY Povejte Willu Tatumu, naj mi poroča, takoj, ko izve, kdo je ... takoj!
(*Vstopi.*) Mama, nekdo je na meji...

Ustavi se, ko zagleda GLORIANO.

GA. BASCOM Gloriana bi rada govorila s tabo.

TULLY Na naši meji je velik črn avto. Will Tatum se ukvarja z zadevo.

GA. BASCOM Mislim, da se želi pogovoriti o nečem drugem

TULLY Kako sem vam lahko na uslugo?

GLORIANA (*Govori s težavo.*) O eni zadevi bi se rada pogovorila. Gre za državno zadevo ... hkrati pa je tudi osebno. V bistvu je bolj osebna kot pa državna zadeva.

TULLY Naredil bom vse, kar je v moji moči, da lahko pomagam.

GLORIANA Ne gre ravno za pomoč. Gre za sodelovanje ... z mano.

TULLY Sodelovanje z vami.

GLORIANA No, ja, ne zares. (*Gospe Bascom.*) Vi povejte.

GA. BASCOM Jaz?

GLORIANA Recite, kot je bilo rečeno za vas.

GA. BASCOM (*Gleda Gloriano, na kratko prikima in se obrne k sinu.*) Tully, Gloriana želi, da postanem njena tašča. (*Se obrne k Gloriani.*) Tako, ne?

GLORIANA (*Šepetaje.*) Ja.

TULLY Želi, da postaneš njena kaj?

GA. BASCOM (*Zelo naravno.*) Tašča.

TULLY Tašča! Ampak ti si moja mama.

GA. BASCOM Točno tako.

TULLY Ampak, mama ...

GA. BASCOM In ti si moj edini sin. (*Tully pogleda mamo, nato Gloriano, spet mamo, posveti se mu.*)

TULLY Mama! (*Jo zagradi in poljubi na lice, gre do Gloriane.*) Glory, moja mama sprejme ponosno ... njen sin, ponižno. (*Ji z vso močjo stisne roko.*)

GLORIANA *(Olajšano.)* O, Tully! Mogoče se lahko sedaj pogovoriva o ...

Prekine jo WILL TATUM, ki kliče.

WILL *(Glas.)* Tully ... sporočilo imam.

TULLY Povej.

WILL Od Združenih držav!

TULLY Dobro!

WILL vstopi.

WILL Njihov državni sekretar je, ime mu je Beston. Z njim sem ravnal, kot ste naročili ... *(Nenadoma opazi Gloriano.)* O, vaše visočanstvo!

TULLY Nadaljuj.

GLORIANA Prosim.

WILL Rekel sem, da ga bomo sprejeli samo, če pride pod zastavo premirja. Izvlekel je svoj robec in začel mahati z njim. *(Nekoliko negotovo.)* In kaj zdaj?

TULLY Pospremite ga v grad. Tam se bomo zbrali.

WILL V redu. *(Se hitro prikloni.)* Vaše visočanstvo ... Ga. Bascom.

6. prizor: POGAJANJE

GLORIANA na prestolu, TULLY stoji na njeni desni, ga. BASCOM sedi na stolu levo poleg nje. MOUNTJOY in BENTER sedita na svojih stoli.

Tu so še: KOKINTZ, GENERAL SNIPPET, ŠTIRJE VOJAKI, HELEN, NORMA, ANN.

Vstopi DVORNA DAMA.

DVORNA DAMA Spoštovani Chester Beston, državni sekretar Združenih držav, pod zastavo premirja, se želi pogajati z Gloriano dvanajsto, vladarico neodvisne kneževine Veliki Fenwick.

GLORIANA Naj se približa prestolu.

DVORNA DAMA Kneginja Gloriana zagotavlja zaščito. Naj se približa.

Vstopi G. BESTON, ki s svojo desno roko visoko drži bel robček. Sledi mu WILL. G. BESTON se obotavlja, še vedno drži visoko robček, prikloni se GLORIANI.

GLORIANA Vi ste želeli ta pogovor, ne jaz. Povejte svoj namen.

G. BESTON *(Očaran.)* Mir, nadomestilo in prijateljstvo. Prav tako bi se rad pozanimal o ujetnikih, ki ste jih zajeli.

GLORIANA Tamle so ... naše specialne enote so jih zajele po uradni vojni napovedi.

GEN. SNIPPET Bilo je naključje.

TULLY Tišina.

G. BESTON Zajeli ste tudi dve pripadnici specialnih enot. Kaj pa je z njima? *(Zasliši se dva glasna ženska krika. To vznemiri g. Bestona.)* O, ne!

Vstopita DEBBIE in JILL, se ozirata nazaj.

GEN. SNIPPET Kaj pa je?

JILL Miš.

MOUNTJOY Nemogoče!

DEBBIE Loviti naju je začela.

TULLY Ena je očitno zašla v grad ...

JILL In bosì sva!

G. BESTON *(Zgrožen, ko vidi njune noge.)* So vaju mučili?

DEBBIE Mučili?

G. BESTON Kaj so naredili z vašimi nogami? *(Obe imata vijolične noge, kot na začetku Ann.)*

JILL To je od pomaganja. Res je zabavno. *(Pri vsaki besedi naredi plosk korak.)* Tlačenje grozdja.

DEBBIE Seveda ga ne bi hotela piti.

GLORIANA Še kakšna pripomba o tem, kako ravnamo z zaporniki?

G. BESTON Vaše ravnanje je v vseh zadevah, ki se tičejo te nesrečne vojne, zgledno. Združene države želijo prekiniti sovražnost in prosijo za mir.

GLORIANA Potem poslušajte naše pogoje. Prvič, za razliko od večine zmagovitih narodov, ne bomo zavezani k rehabilitaciji Združenih narodov.

G. BESTON *(Začudeno.)* Kaj?

GLORIANA Da ali ne?

G. BESTON *(Hitro.)* Ja, ... o, ja!

GLORIANA Prepovedati morate ponaredek pinoja San Rafael, Kalifornija.

G. BESTON To podjetje je kršilo naše lastne zakone, ponaredek smo že ukinili.

GLORIANA Zdaj pa odškodnina.

G. BESTON V redu ... koliko?

GLORIANA En milijon dolarjev

G. BESTON Ste rekli bilijon? "B" kot bilijon?

GLORIANA Rekla sem "M" kot milijon.

G. BESTON Samo en milijon! Več smo zapravili, da smo rehabilitirali eno samo majhno mesto v Nemčiji ali na Japonskem.

GLORIANA Ampak gre za pomembno razliko ... oni so izgubili!

G. BESTON Imate prav. Vendar pa želimo narediti veliko več ... lahko bi poslali stroje, tehnično pomoč, več denarja, kot ga zahtevate. *(Se odkašlja.)* Vse, kar želimo v zameno, je Q-bomba.

MOUNTJOY Prepričan sem, da se lahko pogodimo za pošteno menjavo.

BENTER Tu ni nobenega problema.

GLORIANA Gospodje ... Vse zadeve, povezane z zajetjem sovražnikovega orožja, smo zaupali našemu višjemu častniku, Tullyju Bascomu.

MOUNTJOY Ampak Q-bomba.

GLORIANA Naša odločitev je nepreklicna!

TULLY Vaša milost ... Glory!

MOUNTJOY Tully, bodi razumen.

BENTER Lahko se dogovorimo za tako kupčijo.

G. BESTON Povejte!

TULLY Jaz se ne pogajam. Zahtevam davek.

G. BESTON Davek?

Sliši se nelagodno razburjenje. Morda je šel TULLY predaleč.

TULLY Pristanite ali pa se soočite s posledicami. Združene države morajo plačati odškodnino. Kalifornija mora plačati davek ... letni davek dvanajstih ducatov granatnih jabolk!

G. BESTON (*Zbegano.*) Granatna jabolka!

TULLY Za Gloriano.

GLORIANO Pa vendar misliš name!

TULLY Seveda. Ti si vedno na prvem mestu.

G. BESTON Poslušajte ... plačevali bomo granatna jabolka. Njihovi pridelovalci vas bodo častili. Granatna jabolka bodo stvar, ki bo "in". Kar se tiče milijona dolarjev, slučajno jih imam pri sebi. Zdaj pa se pogovorimo o bombi!

GEN. SNIPPET Ni kaj govoriti. Bomba je ... profesor Kokintz ...

WILL Rekli so vam ... tiho!

TULLY Imam načrte za bombo.

G. BESTON Načrte?

BENTER Prosim, Tully!

MOUNTJOY Znebi se je!

KOKINTZ *(Z zanimanjem.)* Kaj bi naredili z njo?

TULLY Rekli ste ji mirovno orožje in to tudi bo. Ne vem, ali bi lahko odvrnil kakšnega močnega agresorja, lahko pa mu grozimo z nečem, kar ga bo skrbelo. To bo dodaten razlog, da bo okleval.

KOKINTZ Kakšen razlog?

TULLY Uradno obveščam, da Veliki Fenwick ne bo več dovolil nobenega nasilja.

KOKINTZ Ampak, niste povedali, kaj boste dejansko naredili.

TULLY Sila, ki bo poskušala priti nad bombo, bo soočena z odločno specialno skupino, ki bo bombo pripeljala znotraj njihovih meja. Tam jo bom udaril s svojo gorjačo.

G. BESTON Tega ne bi storili! Saj bi umrli!

TULLY Država, ki bi pričela vojno, bo morala upoštevati možnost, da mi mislimo, kar rečemo. Udaril bi jo s svojo gorjačo.

GEN. SNIPPET Nima veze. Bombe ni več.

GLORIANA To ni res.

TULLY Seveda je bomba.

GEN. SNIPPET Profesor Kokintz je prišel do nje! Vem, da je!

MOUNTJOY Samo majhen valj bi vzel ven.

TULLY Kaj bi naredil?

BENTER Varnejšo bi jo naredil, to je vse.

GEN. SNIPPET Kreteni! Onesposobil jo je!

G. BESTON Ste odstranili quadrium?

KOKINTZ *(Gleda Tullyja.)* Kljub prepovedi tega norega moža sem do bombe vseeno prišel.

G. BESTON In?

Ko še naprej gleda TULLYJA, nenadoma odločno pokima, obrne se k ostalim.

- KOKINTZ** Nič nisem naredil. Posvarite svet – ne smejo narediti ničesar, kar bi razjezilo Veliki Fenwick. To mirovno orožje bo tako morda še močnejše, kot sem sprva mislil.
- G. BESTON** Visočanstvo, ostane samo eno vprašanje – ali ima tale (*Pokaže na Tullyja.*) pooblastila od vas?
- GLORIANA** On je naš visoki častnik. In kmalu bo naš mož ...
- G. BESTON** (*Napol sebi.*) In preostalemu svetu lahko reče – brez vojne! Ta mikroskopska miš od države.

Zasliši se glasno rjojenje.